

Ombudsmanden for Inatsisartut

Beretning for 2024

Ombudsmanden for Inatsisartut

Noorlernut 53
Postboks 1606
3900 Nuuk
Tlf. +299 32 78 10
www.ombudsmand.gl

I beretningen omtales:

Inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut som ombudsmandsloven.

Landstingslov nr. 8 af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning med senere ændringer som sagsbehandlingsloven.

Landstingslov nr. 9 af 13. juni 1994 om offentlighed i forvaltningen med senere ændringer som offentlighedsloven.

Inatsisartutlov nr. 5 af 3. juni 2015 om arkivvæsen med senere ændring som arkivloven

Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn med senere ændringer som børnestøtteloven.

Selvstyrets bekendtgørelse nr. 13 af 10. oktober 2019 om plejefamilier som plejefamiliebekendtgørelsen.

Beretningen kan hentes i PDF-version på ombudsmandens hjemmeside:
www.ombudsmand.gl

Oplag: 330 stk.

Grafisk design: iCICERO, grafisk produktion Nuuk

Tryk: Johnsen Graphic Solutions A/S

Fotos: Monica Schnügger (side 3, 6, 58)

Henrik Bach (side 29, 36, 44 og 55)

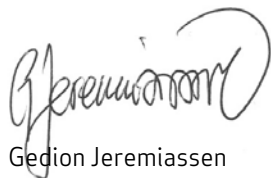
Luna Hansen (forsiden, side 10, 30, 43, 48, 52 og 56)

ISSN: 2245-1382

TIL INATSISARTUT

Idet jeg henviser til § 10, stk. 1, i ombudsmandsloven, afgiver jeg hermed min beretning for 2024.

Nuuk, maj 2025

Gedion Jeremiassen

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	ÅRET DER GIK	7
2	ARTIKLER	11
	2.1 30 år med sagsbehandlingslovene	11
	2.2 Meddelelse af kommunikations- og kontaktforbud til borgere	19
	2.3 Plejeforældres vilkår	25
3	OFFENTLIGGJORTE SAGER	31
	3.1 Anvisning af personalebolig ikke i overensstemmelse med god forvaltningsskik (2024-1)	31
	3.2 Yderst uheldigt sprogbrug i Kommune Kujalleqs afgørelse til borger (2024-2)	32
	3.3 Kommune Kujalleqs sagsbehandlingstid på ansøgning om førtidspension kritisabel (2024-3)	32
	3.4 Kommune Qeqertaliks sagsbehandlingstid på anmodning om aktindsigt kritisabel (2024-4)	33
	3.5 Uacceptabelt at en kommune ikke håndhævede afgørelse om anbringelse og ikke traf afgørelse om hjemgivelse, inden børnene flyttede hjem (2024-5)	34

4	ANDRE SAGER	37
4.1	Håndtering af økonomiske midler for voksne personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.....	37
4.2	Ombudsmanden behandlede en klage fra et barn.....	38
4.3	Manglende samarbejde forlængede sagsbehandlingstiden.....	39
4.4	Anmodning om aktindsigt skal afgøres af den myndighed, der har afgørelseskompetencen i sagen.....	39
4.5	Tilbagekaldelse af ophævelse af plejetilladelse.....	40
4.6	Retten til oversættelse af dokumenter udleveret i forbindelse med aktindsigt.....	41
5	MEDDELELSER EFTER OMBUDSMANDSLOVENS § 11	45
6	INSPEKTIONER	49
7	BESØG OG REJSER	53
8	PERSONALE	57
9	STATISTIK	59

I juni rejste et inspektionshold fra ombudsmanden til Upernavik for at besøge alderdomshjemmet Utoqqaat Illuat.

ÅRET DER GIK

Af ombudsmand Gedion Jeremiassen

Mange indtryk fra mit første år

Den 1. august 2023 tiltrådte jeg som ombudsmand. Ved udgangen af 2024 har jeg således i mere end et år haft ansvaret for på Inatsisartuts vegne at kontrollere, at den offentlige forvaltning under selvstyret og kommunerne handler i overensstemmelse med gældende ret og god forvaltningsskik.

Det har været et år med omstilling fra mit verdensbillede som sigtedes og kriminelles forsvarer gennem 21 år til nu at være borgernes vagthund overfor forvaltningen. Der er lighedspunkter og store forskelle mellem de to hverv.

Min forgænger som ombudsmand havde gennem de senere år gentagne gange givet udtryk for, at de offentlige myndigheder og kommunerne i særdeleshed er udfordrede i at følge de forvaltningsretlige regler.

I min beretning for 2023 gav jeg udtryk for, at jeg havde behov for tid til omstilling.

Den tid har jeg nu haft, og jeg genkender ved mine besøg, at kommunerne er udfordrede i meget betydelig grad. Jeg ser det i deres udfordringer i den generelle forvaltningsret, som blandt andet vedrører kravene om skriftlighed, begrundelser, henvisning til de relevante lovbestemmelser og klagevejledning. Det kommer også til udtryk i sager indenfor de mere konkrete og specielle lovgivninger, der administreres af kommunerne, herunder i særlig grad i socialsagerne, som er dem, jeg oftest får klager over.

Her har jeg set sager om anbringelse og hjemgivelse af anbragte børn og sager om førtidspension. Det er to klassikere, hvor der stadigvæk begås fejl på fejl. Det er til trods for at det er kerneområder i socialforvaltningernes områder. Fejlene som er til skade for borgerne sker uanset at ombudsmandsinstitutionen hidtil har afgivet ganske mange udtalelser om disse forhold, og uanset at disse udtalelser i anonymiseret og retningsgivende form er tilgængelige for alle på vores hjemmeside.

For at understøtte myndighedernes arbejde med den almindelige forvaltningsret udsendte vi sidste år en større myndighedsguide til alle departementer og kommuner. Samtidig blev myndighedsguiden gjort tilgængelig på vores hjemmeside.

Myndighedsguiden præsenterer en række centrale emner i forvaltningsretten og binder de relevante regler, den juridiske litteratur og ombudsmandens udtalelser gennem årene sammen.

Det er mit indtryk, at myndighederne har taget godt imod myndighedsguiden. Konkret ved jeg, at kommunernes socialforvaltninger sammen er ved at udarbejde undervisningsmateriale med udgangspunkt i myndighedsguiden, og vi har tilbudt at se materialet igennem for fejl, når det er klart.

Ved udsendelsen af myndighedsguiden gav ombudsmandsinstitutionen udtryk for, at der løbende vil blive arbejdet med at udbygge guiden, og jeg kan oplyse, at vi arbejder ihærdigt på snarest at kunne udsende et stort selvstændigt afsnit til myndighedsguiden om offentlige myndigheders håndtering af det ansættelsesretlige område, som er en anden klassiker, hvor myndighederne alt for ofte gentager de samme fejl.

Indenfor socialretten er sagsbehandlingstiden et udtalt problem. Sager glemmes, trækker ud og bliver alt for ofte ikke afsluttet. Af kommunernes udtalelser til mig i de sager, som jeg behandler, undskylder kommunerne ofte de mange fejl og lange arbejdstider med, at de mangler medarbejdere til at varetage områderne. Og når jeg beder kommunerne om at udarbejde en kronologisk fremstilling af sagerne sker det alt for ofte, at kommunerne laver fremstillinger med masser af huller, og når jeg spørger ind til hullerne og beder om en forklaring, lyder svaret med næsten usvigelig sikkerhed; den pågældende medarbejder er her ikke længere, så vi ved ikke, hvad der skete, om det skete, eller hvornår det skete. Det er klart uacceptabelt.

Jeg har forståelse for, at den generelle personalesituation ved kommunerne med vanskeligheder med både at tiltrække, opkvalificere og fastholde medarbejdere er en stor udfordring. Men når kommunerne så samtidig i vidt omfang forsynder sig mod at udarbejde notater i de enkelte sager, ja, så beder kommunerne om at blive alvorlig udfordret på sagsbehandlingen, særligt når medarbejdere hyppigt skifter job.

Hvis kommunerne fulgte den almindelige forvaltningsret og udarbejdede dækkende notater i de enkelte sager, ville kommunerne blandt andet ikke stå famlende overfor at skulle genskabe et handlingsforløb. Og blev der i højere grad udarbejdet notater, tør jeg også komme med den spådom, at langt færre sager ville blive glemt eller gå helt i stå.

Jeg er dog ikke i tvivl om, at kommunerne kender til de nævnte problemer og ved, at det er plads til forbedringer.

Når sagerne trækker ud og sagsbehandlerne presses og måske til tider føler, at de skal løbe meget hurtigt for at følge med sagstilgangen, falder der til tider nogle hårde ord sagsbehandlere og borgere imellem. Dette kan være et problem både i den mundtlige og i den skriftlige kommunikation. Af og til udvikler sådanne tilspidsede situationer sig i en sådan grad, at myndighederne forbyder en borger at kommunikere eller kontakte en myndighed.

Sådanne situationer er i sagens natur beklagelige og bør i videst mulige omfang undgås. Myndigheder skal i den forbindelse holde sig for øje, at der som udgangspunkt stilles ganske store krav til en myndigheds indsats for at opretholde en god og konstruktiv dialog med en borger, og offentligt ansattes tolerance skal i almindelighed være videre, end hvad der ellers er sædvanligt i omgangen med andre mennesker.

I dette års beretning omtales således en skriftlig afgørelse i en sag om anbringelse af et barn uden for hjemmet. Vi åbnede sagen, fordi sprogbruget, tonen og formuleringerne i kommunens afgørelse var uhøflig og nedladende og således ikke i overensstemmelse med reglerne om god forvaltningsskik, hvilket jeg kritiserede og fandt yderst uheldigt.

I dette års beretning omtales i en artikel også, at myndighederne af og til forbyder borgere at kommunikere med og møde op ved en myndighed.

Sådanne myndighedsbeslutninger er problematiske, fordi de strider imod borgernes ret til at kontakte en myndighed personligt, telefonisk eller skriftligt. Denne ret modsvarer af, at myndigheden kun inden for snævre rammer kan begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden gennem forbud mod at kommunikere med eller møde op ved myndigheden. Kravet til myndighedernes tolerance og imødekommenhed er dog ikke ubetinget. Der er en usynlig grænse for, hvad en myndighed behøver at finde sig i.

Hvis en borgers henvendelser til en myndighed er foregået på en ubehagelig måde med hensyn til sprogbrug og tonefald, eller hvis borgeren har udvist upassende opførsel eller adfærd, f.eks. ved gentagne gange at bruge upassende sprog, fremsætter trusler eller udviser anden upassende, truende, krænkende, nedværdigende eller grænseoverskridende adfærd, kan en myndighed begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden.

I artiklen i dette års beretning fremgår det, hvilke hensyn og krav myndighederne må følge i sådanne sager.

Med disse indledende ord til min beretning for 2024 vil jeg ønske alle en god læselyst.

I september besøgte et inspektionshold fra ombudsmanden Angerlarsimaffik Isikkivik. Både den sikrede og ikke-sikrede afdeling blev inspiceret.

2.1 30 år med sagsbehandlingslovene

Af specialkonsulent Henrik Bach

Indledning

I 1994 vedtog det daværende Landsting tre forskellige love, som i dag har stor betydning for sagsbehandlingen i den offentlige forvaltning. Sagsbehandlingsloven, offentlighedsloven og den første ombudsmandslov blev alle vedtaget på forårssamlingen 1994.

I denne artikel anvendes betegnelsen sagsbehandlingslovene som samlebetegnelse for sagsbehandlingsloven, offentlighedsloven og den første ombudsmandslov.

I anledning af at sagsbehandlingslovene nu har eksisteret i 30 år, foretager denne artikel en historisk gennemgang af retstilstanden forud for vedtagelse af lovene, men også de efterfølgende lovændringer. Herefter gennemgås en udvalgt sag behandlet ved ombudsmanden, hvorefter der følger en perspektivering af området på baggrund af blandt andet den generelle samfundsudvikling og den øgede digitalisering.

Retstilstanden forud for vedtagelse af sagsbehandlingsloven

Med vedtagelse af sagsbehandlingsloven blev en række af de væsentligste rettigheder og beføjelser lovfæstet.

Inden disse væsentlige rettigheder omtales, vil det indledningsvist blive beskrevet, hvilke rettigheder mv., som gjaldt forud for vedtagelse af sagsbehandlingsloven.

Betænkning om Hjemmestyre i Grønland

I betænkning nr. 837 offentliggjort i april 1978 afgivet af Kommissionen om Hjemmestyre i Grønland fremgår det af Kapitel V, at grundloven har gyldighed for alle dele af riget. Dette indebærer ifølge betænkningen bl.a., at bestemmelserne om frihedsrettighederne er gældende overalt i riget. Ifølge betænkningen forudsætter Rigsenheden endvidere, at visse fundamentale retsprincipper er fælles for hele riget.

Det fremgår derudover af betænkningen, at disse fælles, fundamentale retsprincipper imidlertid ikke alle er nedfældet i grundloven, hvilket blandt andet ikke omfatter princippet om magtfordrejning, visse familieretlige principper samt visse retsgarantier.

Endelig fremgår det, at de fælles fundamentale retsprincipper også skal respekteres af det kommende hjemmestyre under dettes udøvelse af sine beføjelser. Det blev dog ikke fundet nødvendigt at medtage en bestemmelse herom i forslaget til daværende hjemmestyrelov.

Forud for og efter indførelse af Grønlands Hjemmestyre i 1979 og inden vedtagelse af sagsbehandlingsloven, gjaldt der således i Grønland en række fundamentale retsprincipper, som ikke var lovreguleret.

Domspraksis

Domspraksis om disse fundamentale retsprincipper er i overensstemmelse med det ovenfor anførte. Dette indebar, at en forvaltningsmyndighed skulle iagttage disse rettigheder, inden en forvaltningsmyndighed traf afgørelse i en konkret sag.

Højesteretsdommen UfR 1998.685H omhandler blandt andet disse sagsbehandlingsretlige forpligtelser. Sagen vedrører afskedigelse af en medarbejder i det daværende Kangaatsiaq Kommune, hvor der ikke var foretaget en partshøring af en medarbejder forud for afskedigelse.

Medarbejderen blev ansat i august 1992, men afskediget i juli 1993 under henvisning til samarbejdsproblemer. I Grønlands Landsrets dom udtalte landsretten, at der også forud for ikrafttræden af sagsbehandlingsloven gjaldt en almindelige forvaltningsretlig grundsætning om pligt til partshøring. Grønlands Landsret udtalte derudover, at der som udgangspunkt gjaldt en pligt for offentlige myndigheder til at partshøre inden afskedigelse. Landsretten anførte i den forbindelse, at tilsidesættelse af pligten til at partshøre var en væsentlig sagsbehandlingsfejl, og at afskedigelse af medarbejderen herefter måtte anses for ugyldig. Højesteret tiltrådte de af Grønlands Landsret anførte grunde.

Ombudsmandspraksis

Ombudsmandsinstitutionen blev oprettet pr. 1. april 1995, og ombudsmanden har tilsvarende haft lejlighed til at forholde sig til dette emne. Af afsnit 3 i ombudsmandens beretning for 1995 fremgår det blandt andet, at sagsbehandlingsloven var udarbejdet med udgangspunkt i den danske forvaltningslov. Dette indebærer, at sagsbehandlingsloven på samme måde som den danske forvaltningslov kun omfatter den del af de forvaltningsretlige grundsætninger, der gennem årene har udviklet sig på baggrund af retspraksis, den juridiske litteratur samt Folketingets Ombudsmands udtalelser om, hvad der for eksempel er god forvaltningsskik.

Sagsbehandlingsloven ændrer ikke grundlæggende på retstilstanden, da sagsbehandlingsloven er en lovfæstelse af allerede gældende principper.

I en sag optaget under afsnit 32-2 i ombudsmandens beretningen for 1998 behandlede ombudsmanden en afskedigelsessag, hvor en medarbejder blev afskediget forud for sagsbehandlingslovens ikrafttræden. Ombudsmanden anførte i den anledning, at pligten til at begrunde en afgørelse er udtryk for en retsgrundsætning, som før sagsbehandlingslovens ikrafttræden var gældende for afgørelser af bebyrdende karakter. I

den konkrete sag var der ikke givet en fyldestgørende begrundelse om årsagen til afskedigelsen, og om afskedigelsen var af disciplinær eller diskretionær karakter.

Afrunding

Det kan således lægges til grund, at der allerede forud for vedtagelse af sagsbehandlingsloven gjaldt en række fundamentale retsprincipper, som offentlige myndigheder skulle iagttage i afgørelsessager.

Dette stemmer overens med de almindelige bemærkninger til sagsbehandlingsloven. Heraf fremgår det, at kommunernes og hjemmestyrets forvaltning for en stor del administreres ud fra de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Forvaltningsmyndighedernes virksomhed var dermed allerede på daværende tidspunkt undergivet en generel regulering gennem uskrevne grundsætninger.

Baggrund og historisk gennemgang af lovenes tilblivelse

Baggrunden for vedtagelse af sagsbehandlingslovene var blandt andet, at Folketingets Ombudsmand i 1985 tilkendegav, at Folketingets Ombudsmand ikke havde kompetence til at behandle klager over myndigheder, der hørte under det daværende Hjemmestyre.

Det fremgår blandt andet af Folketingets Ombudsmands beretning for 1985, at Folketingets Ombudsmand efter ikrafttræden af loven om Grønlands Hjemmestyre i anledning af nogle klager havde anført, at Folketingets Ombudsmand ikke kunne tage stilling til den forvaltning, der udøves på områder, hvor den endelige administrative afgørelse henhørte under det grønlandske hjemmestyres myndigheder.

På denne baggrund var det nødvendigt at oprette en ombudsmandsinstitution til at behandle klager over grønlandske myndigheder, og i starten af 1990'erne var der stort politisk fokus på oprettelse af en ombudsmandsinstitution.

Under Landstingets Efterårssamling i 1992 var der en bred enighed om, at der skulle oprettes en ombudsmandsinstitution for at imødekomme den kritik imod den offentlige forvaltning, der gentagne gange havde været rejst i landstinget og i offentligheden. Ombudsmanden skulle være en garant for, at borgerne fik den behandling af forvaltningen, som lovgivningen gav borgerne ret til.

Herefter påbegyndte arbejdet med at udarbejde og få vedtaget den fornødne lovgivning på området. I 1993 startede den parlamentariske behandling af et forslag om oprettelse af en ombudsmandsinstitution. I Landstinget blev der på forårssamlingen i 1993 udleveret en redegørelse om udarbejdelse af en ombudsmandslov.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til sagsbehandlingsloven, at det under det

forberedende arbejde med udarbejdelse af en ombudsmandslov blev konstateret, at det ville være uhensigtsmæssigt at oprette en ombudsmandsinstitution uden samtidig at udarbejde en forvaltningslov.

Arbejdet med udarbejdelse af en ombudsmandslov fortsatte, og på efterårssamlingen i 1993 blev der fremsat forslag til landstingslov om Landstingets ombudsmand og forslag til landstingslov om den offentlige forvaltning. På forårssamlingen i 1994 blev lovforslagene færdigbehandlet og vedtaget. Det lovgivningsmæssige fundament var således vedtaget.

Sagsbehandlingslovenes indhold

Nedenfor følger en kort gennemgang på overordnet niveau om de enkelte loves indhold. Gennemgangen er med til at vise samspillet, men også forskellene, på de enkelte regelsæt.

Sagsbehandlingsloven

Sagsbehandlingsloven er som nævnt udarbejdet med udgangspunkt i den danske forvaltningslov. Med vedtagelse af den danske forvaltningslov skete der ligeledes en lovfæstelse af de almindelige, uskrevne forvaltningsretlige grundsætninger.

Formålet med vedtagelse af sagsbehandlingsloven var at lovfæste de væsentlige rettigheder og beføjelser, som en part har i mødet med en forvaltningsmyndighed i en afgørelsessag. Sagsbehandlingslovens formål er at medvirke til at forbedre sagsbehandlingen og samtidig være med til at øge sikkerheden for, at den afgørelse, som en myndighed træffer, er lovlig og rigtig.

Sagsbehandlingsloven medvirker endvidere til, at den enkelte borger kan få indflydelse på sin egen sag og de beslutningsprocesser, som gælder for den pågældende. Samtidig skal sagsbehandlingsloven medvirke til, at borgeren får bedre mulighed for at forstå indholdet af den trufne afgørelse og baggrunden herfor.

Med sagsbehandlingsloven indføres der regler om inhabilitet og vejledning, aktindsigt og partshøring, ligesom der indføres regler om begrundelse og klagevejledning.

Sagsbehandlingsloven skal således være med til at forbedre sagsbehandlingen og sikre den enkelte borgers retsstilling. På trods af, at offentlige myndigheders virksomhed forud for vedtagelse af sagsbehandlingsloven var undergivet en generel regulering gennem uskrevne retsgrundsætninger, måtte det erkendes, at det for såvel borgere som myndigheder kunne være vanskeligt at danne et overblik over, hvad der var udtryk for god forvaltningsskik.

Der blev på den baggrund vurderet at være behov for at gennemføre en generel sagsbe-

handlingslov, hvori særligt mindstekravene til de mest centrale og grundlæggende rettigheder, blev udtrykkeligt lovreguleret.

Offentlighedsloven

Offentlighedsloven er udarbejdet med udgangspunkt i den danske lov om offentlighed i forvaltningen. Med vedtagelse af offentlighedsloven blev lov nr. 280 af 10. juni 1970 om offentlighed i forvaltningen samtidig ophævet, som indtil da var gældende i Grønland.

Offentlighedslovens formål er blandt andet at sikre borgerne og pressen mulighed for at få indsigt i, hvad der sker i den offentlige forvaltning. Offentlighedslovens regler om indsigt skal blandt andet medvirke til øget tillid til den offentlige forvaltning.

Lovforslaget indeholder de almindelige regler for adgang til aktindsigt i dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling. Loven gælder for enhver, der forlanger at blive gjort bekendt med bestemte dokumenter eller med dokumenter i nærmere angivne sager. I forhold til offentlighedsloven af 1970 indeholder offentlighedsloven forskellige ændringer.

Anvendelsesområdet udvides til at omfatte al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning, så offentlighedsloven også omfatter faktisk forvaltningsvirksomhed. Med faktisk forvaltningsvirksomhed forstås den del af en forvaltnings virksomhed, der ikke tager sigte på at træffe retligt bindende afgørelser. Så som patientbehandling, vejledning og undervisning.

Derudover lovfæstes meroffentlighedsprincippet, så en forvaltningsmyndighed kan give aktindsigt i videre omfang, end myndigheden er forpligtet til. Meroffentlighedsprincippet begrænses dog af lovgivningens regler om tavshedspligt. Derudover er der medtaget en bestemmelse om egenacces, hvorefter den, hvis personlige forhold er omtalt i et dokument, som udgangspunkt har krav på at blive gjort bekendt med disse oplysninger.

I bestemmelsen om notatpligt er det udtrykkeligt fremhævet, at notatpligten som udgangspunkt kun gælder for sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. Det understreges endvidere, at notatpligten i det hele gælder for oplysninger vedrørende en sags faktiske omstændigheder, som er af betydning for sagens afgørelse.

Med offentlighedsloven omfatter retten til aktindsigt også visse interne arbejdsdokumenter, som foreligger i endelig form. Endvidere fastsættes det, at sager om aktindsigt skal undergives en hurtig behandling.

Ombudsmandsloven

Det fremgår af bemærkningerne til den første ombudsmandslov, at den grønlandske ombudsmandsinstitution er udarbejdet efter dansk mønster, og at institutionen skal ses som et led i et kontrolsystem, der skal sikre, at de offentlige myndigheder og ansatte ikke begår forsømmelser, fejl og forseelser i tjenesten, og at borgerne virkelig nyder de rettigheder og fordele, som lovgivningen tilsiger.

Kontrollens sigte er at konstatere, om nogen i tjenesten forfølger ulovlige formål, træffer vilkårlige eller urimelige afgørelser, eller på anden måde gør sig skyldig i fejl og forsømmelser.

Efterfølgende lovændringer

Efter vedtagelse af forvaltningslovene i 1994 er der foretaget nogle lovændringer, som kort vil blive gennemgået nedenfor. Særligt for sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven er der foretaget et begrænset antal lovændringer, hvorfor disse love fortsat i stort omfang svarer til den lovgivning, der blev vedtaget af det daværende Landsting for 30 år siden. Der har således ikke været markante, substantielle lovændringer siden 1994.

Sagsbehandlingsloven

Siden vedtagelse af sagsbehandlingsloven er der efterfølgende foretaget tre lovændringer, hvor første ændring var i 1998, hvor lovens § 7a blev indført. Denne bestemmelse fastsætter, at en part kan tilkendegive, at vedkommende ønsker at blive betjent på grønlandsk eller dansk.

Efterfølgende er loven ændret i 2001 og 2011, hvor der mest har været tale om sproglige ændringer og præciseringer.

Offentlighedsloven

Siden vedtagelse af offentlighedsloven er der efterfølgende foretaget to lovændringer, hvor første ændring var i 1999, hvor der blandt andet skete en præcisering af bestemmelser om aktindsigt i personalesager. Denne lovændring afspejler en tilsvarende ændring foretaget i 1998 i den danske offentlighedslov.

I 2001 blev landstingsforordning om patienters retsstilling vedtaget, hvor § 9 i offentlighedsloven samtidig blev ophævet. Bestemmelsen vedrørte aktindsigt i patientjournaler.

Ombudsmandsloven

Siden vedtagelsen i 1994 er ombudsmandsloven blevet ændret to gange, hvor de foretagne ændringer i stort omfang er sket med inspiration i de ændringer, der er gennemført af den danske ombudsmandslovgivning.

I 2009 blev ombudsmanden blandt andet tillagt kompetence til at gennemføre OPCAT-inspektioner, som er inspektioner der gennemføres på institutioner, hvor personer tilbageholdes mod deres vilje. Med lovændringen i 2017 blev ombudsmanden blandt andet tillagt kompetence til at gennemføre inspektioner på private institutioner.

Forskellen fra sagsbehandlingsloven og forvaltningsloven i Danmark

Som nævnt indledningsvist er de oprindelige grønlandske sagsbehandlingslove inspireret af de danske love på området, hvorfor der oprindeligt har været stor ensartethed mellem de grønlandske og danske love. Denne ensartethed er der dog ikke længere i samme omfang.

Den danske forvaltningslov er løbende blevet ændret, blandt andet for at sikre, at forvaltningsloven følger den teknologiske udvikling. Dette ses for eksempel med vedtagelse af lov nr. 1624 af 26. december 2013 om ændring af forvaltningsloven, hvor det blandt andet fremgår, at der med lovforslaget lægges op til, at der i forvaltningsloven sker en generel regulering af spørgsmålet om underskriftskrav. Det vil sige i hvilket omfang der skal anvendes personlig underskrift i udgående dokumenter fra forvaltningsmyndigheder til borgere i afgørelsessager.

Formålet var at sikre en smidig og tidssvarende regulering på området. Samtidig tilgodeses de retssikkerhedsmæssige, bevismæssige og ordensmæssige hensyn, der ligger bag underskriftskravet. Hensynene bag underskriftskravet er blandt andet, at en underskrift medvirker til, at der kan placeres et tjenstligt ansvar, og at afgørelsen er truffet af en medarbejder, der har kompetencen til at træffe en sådan afgørelse. Derudover medvirker underskrift til, at modtageren af et brev har mulighed for at vurdere, hvorvidt der foreligger inhabilitet.

Den tilnærmelsesvist uændrede sagsbehandlingslov i Grønland anno 2024 har betydning for den daglige sagsbehandling i et digitalt samfund. Nedenfor gennemgås en udvalgt sag behandlet ved ombudsmanden om forskelle mellem lovgivningen i Grønland og Danmark. De oplyste forskelle i retstilstanden er nærmere beskrevet i den konkrete udtalelse, som indeholder en mere udførlige beskrivelse af grønlandsk henholdsvis dansk lovgivning.

I sagen 2022-3 behandlede ombudsmanden kravet om underskrift af myndigheders udgående breve i afgørelsessager, hvor ombudsmanden iværksatte en undersøgelse af egen drift.

Baggrunden er, at Folketingets Ombudsmand afgav udtalelsen FOB 2008.79, hvor Folketingets Ombudsmand udtalte, at kravet om underskrift på offentlige myndigheders udgående breve kan udledes af cirkulæreskrivelser fra Statsministeriet, og at cirkulæreskrivelserne er udtryk for en retssædvane om, at offentlige myndigheders udgaaen-

de breve skal være forsynet med underskrift. Folketingets Ombudsmand udtalte derudover, at denne retssædvane gælder med lovskraft, hvilket indebærer, at det kræver hjemmel i lov at fravige denne retssædvane.

Herefter blev forvaltningsloven som nævnt ændret, hvor der blandt andet blev indsat en bestemmelse om, at kravet om personlig underskrift ikke gælder for dokumenter, hvor der anvendes automatisk sagsbehandling. Således blev det lovreguleret, at kravet om underskrift ikke længere gælder inden for visse typer sager.

En tilsvarende lovændring er ikke foretaget i Grønland. Ombudsmanden tilsluttede sig på den baggrund Folketingets Ombudsmands synspunkter, og udtalte i sagen 2022-3, at der for offentlige myndigheders afsendelse af udgående breve i afgørelsessager fortsat gælder et krav om underskrift og angivelse af trykt navn. Ombudsmanden anførte derudover, det ikke er tilstrækkeligt, at breve i afgørelsessager blot indeholder oplysninger om, hvilken myndighed eller afdeling ved myndigheden, der har truffet afgørelsen.

I sagen henvises derudover til en tidligere sag om samme emne, som er optaget under afsnit 5.5 i ombudsmandens beretning for 2011.

Afrunding og perspektivering

Med vedtagelse af sagsbehandlingslovene blev en række fundamentale principper lovfæstet. Disse rettigheder er med til at sikre rigtigheden af offentlige myndigheders afgørelser.

Ombudsmanden har gentagne gange gennem årene tilkendegivet, at det er ombudsmandens opfattelse, at offentlige myndigheder ikke i fornødent omfang er tilstrækkeligt opmærksom på blandt andet sagsbehandlingslovens regler, og at borgerne ikke oplever at have den retsstilling, som loven tildeler.

Det er til stadighed en opgave for offentlige myndigheder at implementere sagsbehandlingslovens regler i den daglige sagsbehandling. Dette vil også fortsat kræve myndighedernes opmærksomhed.

Forvaltningslovene er som nævnt ikke ændret nævneværdigt de seneste 30 år, og lovene svarer i al væsentlighed til de love, der blev vedtaget i 1994. Samfundet og den øgede digitalisering har imidlertid ændret sig ganske markant, ikke mindst set i lyset af afsendelse af offentlig digital post.

I fravær af lovgivning, som generelt undtager kravet om underskrift, er offentlige myndigheder fortsat forpligtet til at angive navn og underskrift på udgående breve i afgørelsessager. Dette kan for eksempel være svært at håndtere ved brevforsendelse ved brug af offentlig digital post.

En øget digitalisering af samfundet uden samtidig ændring af det underliggende retsgrundlag og krav til sagsbehandlingen i den offentlige forvaltning vil på sigt skabe store vanskeligheder for de offentlige myndigheder, som i dagligdagen sagsbehandler og kommunikerer med borgerne digitalt.

Såfremt der er et politisk ønske om øget anvendelse af digital brevforsendelse, så bør det underliggende retsgrundlag tage højde for de krav, der gælder for afsendelse af breve i afgørelsessager.

Det kan således være et tiltagende problem at kommunikere digitalt med borgerne, når det underliggende retsgrundlag på området i stort omfang svarer til de regler, der gjorde sig gældende, da fysiske breve og skrivemaskine var det foretrukne kommunikationsmiddel.

2.2 Meddelelse af kommunikations- og kontaktforbud til borgere

Af retschef Kim Blokbo

Alle borgere har en ret til at kontakte en myndighed personligt, telefonisk eller skriftligt. Denne ret er vigtig for en borgers mulighed for eksempelvis at kunne få hjælp eller vejledning eller få behandlet sin sag.

Borgerens ret til at kontakte en myndighed modsvares af, at myndigheden kun inden for snævre rammer kan begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden gennem forbud mod at kommunikere med eller møde op ved myndigheden.

Behovet for at begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden kan eksempelvis opstå, hvis en borger udsætter myndigheden for klart formålsløse opgaver eller urimeligt pres, så myndigheden bliver væsentligt belastet, f.eks. gennem omfanget eller antallet af henvendelser fra borgeren.

Behovet for at begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden kan også opstå, hvis borgerens henvendelser til myndigheden er foregået på en ubehagelig måde med hensyn til sprogbrug og tonefald, eller hvis borgeren har udvist upassende opførsel eller adfærd, f.eks. gentagne gange brugt upassende sprog, fremsat trusler eller udvist anden upassende, truende, krænkende, nedværdigende eller grænseoverskridende adfærd.

Denne artikel redegør for, hvordan en myndighed kan begrænse en borgers henvendelse

til en myndighed, ligesom artiklen vil beskrive forhold, som en myndighed skal være opmærksom på i forbindelse med, at en myndighed begrænser eller afskærer borgerens mulighed for at kontakte myndigheden.

Faktisk forvaltningsvirksomhed eller retlig afgørelse

Helt generelt kan en myndighed som udgangspunkt kun træffe en afgørelse overfor en borger, hvis myndigheden har bemyndigelse hertil fra lovgivningsmagten. I juridisk sprogbrug taler man om, at myndigheden skal have hjemmel. Dette kaldes hjemmelskravet og følger af det forvaltningsretlige legalitetsprincip.

Hvis en myndighed beslutter at indskrænke eller helt afskære en borgers kontakt til myndigheden, kan beslutningen imidlertid være udtryk for såkaldt faktisk forvaltningsvirksomhed. En sådan beslutning er ikke en afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand, dvs. en tilkendegivelse fra en myndighed om, hvad der er eller skal være ret i en sag.

Afklaringen af om myndighedens beslutning er udtryk for faktisk forvaltningsvirksomhed eller en afgørelse efter sagsbehandlingsloven påhviler den myndighed, der ønsker at indskrænke borgerens ret til at kommunikere med eller møde op ved myndigheden. Afklaringen er vigtig, fordi der gælder forskellige regler afhængig af, om der er tale om faktisk forvaltningsvirksomhed eller en afgørelse.

I tvivlstilfælde må en myndighed overveje, hvor indgribende betydning en beslutning har, og hvilket behov borgeren har for at være omfattet af sagsbehandlingslovens regler.

Faktisk forvaltningsvirksomhed

En myndighed kan uden særlig hjemmel i lov eller bekendtgørelse fastsætte generelle forskrifter for institutionens brugere for at sikre institutionens overordnede funktion, ro og orden.

Såkaldte anstaltsforhold eller lignende principper kan udgøre den nødvendige hjemmel for en myndighed til at fastsætte sådanne regler og træffe beslutninger over for borgerne.

Faktisk forvaltningsvirksomhed er eksempelvis patient- og anden klientbehandling, undervisning og vejledning. Faktisk forvaltningsvirksomhed kan også være børnepasning, drift af plejecentre, børneinstitutioner, rengøring og kantinedrift. Beslutninger om, hvordan pasningen skal foregå på en institution, eller hvilken behandling en beboer på institutionen skal tilbydes er som udgangspunkt også faktisk forvaltningsvirksomhed. Det gælder også praktiske forhold i forbindelse med plejebehandling, f.eks. hvilken stue en patient skal ligge på. Sådanne beslutninger udgør en integreret del af den pågældende institutions faktiske virksomhed.

Det er uden betydning for afklaringen af, om en beslutning er udtryk for faktisk forvaltningsvirksomhed eller en retlig afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand, om myndighedens handling kaldes en beslutning, en afgørelse eller lignende, eller om beslutningen betegnes med ord, der karakteriserer dens indhold, f.eks. tilladelse, bevilling, dispensation, opkrævning, forbud eller påbud.

Retlig afgørelse

Nogle beslutninger om at begrænse eller afskære en borgers kontakt til en myndighed kan være så vidtgående, at beslutningen har karakter af en afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand.

Hvis det er tilfældet gælder der efter sagsbehandlingsloven en række garantier for borgeren om eksempelvis beslutningens udformning, krav om at myndigheden har en egentlig hjemmel i lov eller bekendtgørelse, begrundelse og klagevejledning.

Desuden har myndigheden i afgørelsessager en udvidet pligt til at forberede beslutningen ved at oplyse og undersøge sagen, herunder ved at indhente relevante oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, f.eks. gennem partshøring af borgeren forud for beslutningen. Denne fremgangsmåde kaldes officialprincippet, officialmaksimen eller undersøgelsesprincippet.

God forvaltningsskik

Enhver myndighed er underlagt kravet om overholdelse af god forvaltningsskik.

God forvaltningsskik betyder eksempelvis, at myndigheden skal være venlig, høflig, åben og hensynsfuld i kommunikationen med en borger.

En myndighed skal i denne henseende gøre en meget betydelig indsats for at få kommunikationen med borgeren til fungere. Der stilles således ganske store krav til myndighedens indsats for at opretholde en god og konstruktiv dialog med borgeren, og myndighedens tolerance skal i almindelighed være videre, end hvad der ellers er sædvanligt i omgangen med andre mennesker.

Der er dog grænser for, hvilken indsats der kræves af en myndighed.

Hvis en borgers henvendelser til myndigheden er foregået på en ubehagelig måde med hensyn til sprogbrug og tonefald, eller hvis borgeren har udvist upassende opførsel eller adfærd, f.eks. ved gentagne gange at bruge upassende sprog, fremsætter trusler eller udviser anden upassende, truende, krænkende, nedværdigende eller grænseoverskridende adfærd, kan en myndighed begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden.

En myndighed kan af samme årsager også afbryde en personlig eller telefonisk samtale med en borger, eventuelt efter en tilkendegivelse om, at dette vil ske, hvis borgeren ikke ændrer sprogbrug eller lignende.

Krav om skriftlighed

Kravet om god forvaltningsskik indebærer, at beslutninger af væsentlig betydning for borgeren, bør meddeles borgeren skriftligt. En myndigheds beslutning om at begrænse eller helt afskære borgerens kontakt til myndigheden er af væsentlig betydning. Beslutningen bør derfor meddeles borgeren skriftligt og på en sådan måde, at borgeren forstår grundlaget for myndighedens beslutning.

Krav til myndighedens beslutning eller afgørelse

Hvis en myndighed beslutter at begrænse eller helt afskære borgerens ret til at kontakte myndigheden, skal denne beslutning være saglig, proportional og som udgangspunkt tidsbegrænset.

Dette gælder uanset, om myndighedens beslutning er udtryk for faktisk forvaltningsret eller en afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand.

Saglighed

En myndighed eller institution kan kun beslutte at begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden, hvis beslutningen er saglig, dvs. at beslutningen bygger på hensyn til institutionens formål og virksomhed, f.eks. for at sikre fornøden ro og orden.

Den eller de situationer, der fører til, at myndigheden beslutter at begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden, skal vurderes på det tidspunkt, hvor beslutningen træffes. Det vil sige, at der skal være konkrete og aktuelle grunde for at antage, at beslutningen er nødvendig for at opretholde ro og orden. Myndigheden eller institutionen skal kunne dokumentere, hvorfor eksempelvis medarbejderne føler sig utrygge.

Hvis der som en del af beslutningen lægges vægt på ældre episoder, eller der er tale om gentagne tilfælde, skal myndigheden særskilt kunne dokumentere dette.

Notatpligt

Det er derfor vigtigt, at myndigheden gør notat om sådanne forhold senest på det tidspunkt, hvor myndigheden træffer beslutningen om at begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden, således at der foreligger fornøden dokumentation for indgrebets nødvendighed.

Proportionalitet

Myndigheden skal vurdere alvoren og karakteren af de handlinger, der er årsag til beslutningen, herunder om beslutningens virkning er nødvendig, eller om myndigheden kan opnå det samme ved mindre midler end begrænsning eller afskæring af kontakten.

Samtidig bør en begrænsning eller afskæring af borgerens ret til at kontakte myndigheden som udgangspunkt ikke være generel men begrænset til et eller flere konkrete forhold eller sager. En myndighed bør derfor ikke beslutte at udelukke borgeren fra enhver mulighed for at kommunikere med myndigheden. I stedet bør myndigheden sikre, at borgeren fortsat i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang kan blive betjent af myndigheden, f.eks. i andre afdelinger eller i andre sager.

En myndighed kan i stedet for helt at afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden overveje, om det eksempelvis vil være tilstrækkeligt at beslutte, at myndigheden kun kan kontaktes en gang om ugen eller i et nærmere bestemt tidsrum.

Det samme gælder, hvis myndigheden kan beslutte eksempelvis kun at besvare borgerens e-mails én gang om ugen, eller hvis myndigheden eller institutionen meddeler borgeren en beslutning om, at myndigheden vil fortsætte med at læse borgerens henvendelser men kun besvare disse, hvis henvendelserne indeholder nye væsentlige oplysninger.

Af hensyn til proportionaliteten bør en beslutning om at begrænse eller helt afskære en borgers kontakt til myndigheden være tidsbegrænset.

Hvis en borger fortsat udviser en problematisk adfærd efter udløbet af en tidsbestemt begrænsning eller afskæring af borgerens kontakt til myndigheden, må myndigheden overveje, om der er grundlag for at forlænge forbuddet. Hvis det er tilfældet, må myndigheden træffe en ny beslutning.

Ombudsmandens behandling af en klage over begrænsning i mulighederne for at kontakte en myndighed

I en sag blev ombudsmanden bekendt med, at en kommune havde truffet en skriftlig afgørelse overfor en borger og afvist at tale med borgeren om borgerens barn, som var anbragt uden for hjemmet.

Det fremgik af afgørelsen, at borgeren ved flere henvendelser havde været tydeligt påvirket og været ophidset og ganske ubehagelig overfor kommunens medarbejdere. Ombudsmanden kritiserede ikke kommunens afgørelse.

Afslutning

En myndighed kan indenfor snævre rammer begrænse eller helt afskære en borgers ret til at kontakte myndigheden, hvis borgeren udsætter myndigheden for klart formålsløse opgaver eller urimeligt pres, så myndigheden bliver væsentligt belastet. Det samme gælder, hvis borgerens henvendelser til myndigheden er foregået på en ubehagelig måde med hensyn til sprogbrug og tonefald, eller hvis borgeren har udvist upassende opførsel eller adfærd, f.eks. gentagne gange brugt upassende sprog, fremsat trusler eller udvist anden upassende, truende, krænkende, nedværdigende eller grænseoverskridende adfærd.

En myndighed skal vurdere, om begrænsningen eller afskæringen af borgers ret til at kontakte myndigheden er udtryk for faktisk forvaltningsvirksomhed eller en afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand.

En myndigheds beslutning om at begrænse eller afskære en borgers ret til kontakt til myndigheden, er et væsentlig indgreb i borgerens almindelige rettigheder. Beslutningen bør derfor meddeles borgeren skriftligt.

En myndighed skal være venlig, høflig, åben og hensynsfuld i kommunikationen med en borger og søge at få kommunikationen med borgeren til at fungere. En myndigheds tolerance skal i almindelighed være videre, end hvad der eller er sædvanligt i omgangen med andre mennesker.

Hvis en myndighed begrænser eller afskærer en borgers ret til at kontakte myndigheden, skal myndigheden sikre, at beslutningen opfylder kravene til saglighed og proportionalitet er opfyldt. Dette skal kunne dokumenteres.

En beslutning om at begrænse eller afskære en borgers ret til kontakt til myndigheden bør som udgangspunkt være tidsbegrænset, og det bør fremgå, på hvilke måder kontakten begrænses eller afskæres. Myndigheden bør samtidig sikre, at borgeren forsat i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang kan blive betjent af myndigheden, f.eks. i andre afdelinger eller i andre sager.

Forslag til yderligere læsning

Folketingets Ombudsmand har udarbejdet en myndighedsguide, som uddyber ovenstående og henviser til konkrete sager behandlet ved Folketingets Ombudsmand.

Se f.eks. sagerne FOB 2014-5, FOB 2010-20-2, FOB 2010-20-7, FOB 07.445 og FOB 06.297.

Derudover henvises der til artiklen "Anstaltsforholdet – en vanskelig hjemmel", som er optrykt i Folketingets Ombudsmands beretning for 2010.

Myndighedsguiden, artiklen og udtalelserne kan læses på www.ombudsmanden.dk.

2.3 Plejeforældres vilkår

Af specialkonsulent Monica Schnügger

Ombudsmanden har i årets løb modtaget flere klager fra plejeforældre, som hverken føler sig set eller hørt af kommunen i forbindelse med deres ansættelse som plejefamilie for et barn anbragt uden for hjemmet.

Denne artikel redegør for, hvordan plejeforældre er stillet i deres forhold til kommunen. Artiklen vil også gennemgå hvilke rettigheder en plejefamilie har, hvis kommunen eksempelvis opsiger plejefamilien eller ændrer på plejevederlaget.

Plejefamilietilladelse og plejetilladelse

Før en plejefamilie kan modtage et barn i pleje, skal kommunen tage stilling til en række forhold vedrørende både plejefamilien og barnet.

Det fremgår af børnestøttelovens § 37, stk. 2, at både almindelige og professionelle plejefamilier skal have en skriftlig plejefamilietilladelse udstedt af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor plejefamilien bor. Plejefamilietilladelsen kan ses som en generel godkendelse af familien som plejefamilie.

Det fremgår af plejefamiliebekendtgørelsens § 4, stk. 3, at en plejefamilietilladelse skal meddeles i en skriftlig begrundet afgørelse. Det skal fremgå af plejefamilietilladelsen, hvor mange børn plejefamilien kan modtage.

Kommunen skal træffe afgørelsen om udstedelse af en plejefamilietilladelse på baggrund af en undersøgelse af familiens samlede forhold, herunder familiens egnethed til

at modtage et eller flere plejebørn. I denne vurdering skal kommunen bl.a. lægge vægt på familiens uddannelses-, arbejds-, bolig-, og netværksmæssige forhold, samt økonomiske forhold. Kommunen skal også lægge vægt kriminalretlige forhold, idet kommunen skal indhente en udskrift fra Kriminalregisteret og en børneattest for alle familiemedlemmer, der er 15 år eller derover.

Det fremgår af børnestøttelovens § 37, stk. 6, at den anbringende kommunalbestyrelse også skal udstede en plejetilladelse for hvert enkelt barn, som plejefamilien får i pleje. Kommunalbestyrelsen skal i plejetilladelsen tage stilling til, hvor støttekrævende barnet er, og det antal plejebørn plejefamilien derfor kan drage omsorg for.

Hvis en plejefamilie har flere børn i pleje, skal der udstedes en plejetilladelse for hvert enkelt barn.

Formålet med plejetilladelsen er at sikre, at den enkelte plejefamilie har de ressourcer og de forudsætninger, som er nødvendige for at varetage det enkelte plejebarns behov og give barnet den fornødne støtte, omsorg og pleje. I vurderingen heraf vil kommunen blandt andet skulle tage hensyn til opholdets længde, barnets alder og behov, andre børn i plejefamilien og plejefamiliens ressourcer.

Det følger af børnestøttelovens § 39, stk. 3, at en plejetilladelse kun kan udstedes, når det efter undersøgelse af plejefamilien må antages, at opholdet vil være til gavn for barnet.

Det fremgår af plejefamiliebekendtgørelsens § 11, stk. 2, at en plejetilladelse skal meddeles i en skriftligt begrundet afgørelse.

Der skal således udstedes både en plejefamilietilladelse til den enkelte familie og en plejetilladelse for hvert barn, som plejefamilien har i pleje før en plejefamilie kan modtage et barn i pleje.

Det er ombudsmandens vurdering, at både udstedelsen af en plejefamilietilladelse og en plejetilladelse er afgørelser i sagsbehandlingslovens forstand.

Det er på den baggrund ombudsmandens forståelse, at en plejefamilie har mulighed for at klage til Det Sociale Ankenævn, hvis en kommune tildeler, afslår eller tilbagekalder en plejefamilietilladelse eller plejetilladelse.

I forbindelse med ombudsmandens behandling af klager fra plejefamilier er ombudsmanden blevet opmærksom på, at Det Sociale Ankenævn i praksis afviser at behandle klager fra plejeforældre, hvis plejefamilien klager over kommunens tildeling, afslag eller tilbagetrækning af en plejefamilietilladelse eller plejetilladelse.

Det er ombudsmandens vurdering, at det er retssikkerhedsmæssigt bekymrende, at plejefamilier ikke har mulighed for at klage til Det Sociale Ankenævn og få kommunens afgørelse prøvet.

Det er således ombudsmandens vurdering, at der lige nu ikke er klarhed over plejefamiliers klagemulighed på dette område.

Ombudsmanden har derfor efter ombudsmandsloven § 11 givet en meddelelse til Inatsisartut og Naalakkersuisut om forholdet, at det er ombudsmandens vurdering, at der er mangler ved den gældende lovgivning. Der henvises til afsnit 5 nedenfor, hvor ombudsmandens meddelelser efter ombudsmandsloven § 11 gennemgås.

Ombudsmanden vil behandle klager fra plejeforældre over en kommunes tildeling, afslag eller tilbagetrækning af en plejefamilietilladelse eller en plejetilladelse, indtil der bliver taget endegyldig stilling til plejefamiliers ret til at klage til Det Sociale Ankenævn.

Plejefamiliekontrakt

Det fremgår af plejefamiliebekendtgørelsens § 15, stk. 1, at plejefamilien og den anbringende kommune skal udarbejde og underskrive en familieplejekontrakt inden plejefamilien modtager et barn i pleje.

Familieplejekontrakten skal som minimum indeholde bestemmelser om plejevederlag, eventuelle særlige udgifter, opsigelsesregler, forsikringsforhold, samarbejde med barnet eller den unge, faglig støtte, tilsyn, supervision, undervisning og ferie.

Familieplejekontrakten indeholder således bestemmelser om plejefamiliens ansættelsesforhold.

Hvis der opstår uenighed mellem plejefamilien og kommunen vedrørende fortolkningen eller overholdelsen af de forhold, der er blevet aftalt i familieplejekontrakten vil dette ikke kunne indbringes for Det Sociale Ankenævn eller ombudsmanden.

Familieplejekontrakten er dog et vigtigt dokument både for kommunen og plejefamilien, idet familieplejekontrakten beskriver forventningerne og retningslinjerne mellem parterne.

Plejevederlag

Som beskrevet ovenfor følger det af plejefamiliebekendtgørelsen, at familieplejekontrakten blandt andet skal indeholde bestemmelser om plejevederlag.

Det fremgår samtidig af plejefamiliebekendtgørelsens § 20, stk. 1, at den anbringende kommunalbestyrelse skal udbetale et plejevederlag til plejefamilien.

Det fremgår af plejefamiliebekendtgørelsens § 21, stk. 2, at departementet med ansvaret for sociale anliggender én gang årligt fastsætter størrelsen af plejevederlaget.

Det fremgår yderligere af plejefamiliebekendtgørelsens § 21, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at forhøje plejevederlaget med op til 700 procent, hvis anbringelsen af barnet eller den unge ud fra en samlet og konkret vurdering kræver en ekstraordinær indsats af plejefamilien med hensyn til pædagogik og omsorg.

Selvom det fremgår af plejefamiliebekendtgørelsen, at bestemmelser om plejevederlag skal fremgå af familieplejekontrakten, er det ombudsmandens vurdering, at kommunens fastsættelse af plejevederlag eller ændring af plejevederlagets størrelse er en selvstændig afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand. Det er derfor ombudsmandens forståelse, at plejeforældre har mulighed for at klage til Det Sociale Ankenævn over en kommunens fastsættelse eller ændring af plejevederlagets størrelse.

Ombudsmanden er i løbet af året blevet opmærksom på, at Det Sociale Ankenævn i praksis afviser at behandle klager fra plejeforældre vedrørende fastsættelse eller ændring af plejevederlagets størrelse.

Det er på den baggrund ombudsmandens vurdering, at det er retssikkerhedsmæssigt bekymrende, at plejefamilier ikke har mulighed for at klage til Det Sociale Ankenævn og få kommunens afgørelse prøvet.

Det er således også i dette tilfælde ombudsmandens vurdering, at der lige nu ikke er klarhed over plejefamiliers rettigheder hvad angår klagemuligheden over fastsættelse eller ændring af plejevederlagets størrelse, hvorfor ombudsmanden har besluttet at behandle disse klager.

Ombudsmanden har derfor efter ombudsmandslovens § 11 givet en meddelelse til Inatsisartut og Naalakkersuisut om forholdet, fordi det er ombudsmandens vurdering, at der er mangler ved den gældende lovgivning. Der henvises til afsnit 5 nedenfor, hvor ombudsmandens meddelelser efter ombudsmandsloven § 11 gennemgås.

OFFENTLIGGJORTE SAGER

Hvert år offentliggør ombudsmanden en række sager, som ombudsmanden har behandlet. Nedenfor følger en gennemgang af årets offentliggjorte sager, som kan læses i deres helhed i anonymiseret form på ombudsmandens hjemmeside: www.ombudsmand.gl.

3.1 Anvisning af personalebolig ikke i overensstemmelse med god forvaltningsskik (2024-1)

En borger klagede i 2023 til ombudsmanden over, at Kommuneqarfik Sermersooq havde stillet en bolig til rådighed som en del af kommunens besættelse af en stilling i kommunen, uanset, at kommunen i stillingsopslaget havde opslået stillingen uden mulighed for anvisning af bolig.

På baggrund af borgerens klage valgte ombudsmanden at iværksætte en undersøgelse af egen drift.

Ombudsmanden konkluderede, at det ikke var i overensstemmelse med god forvaltningsskik, at Kommuneqarfik Sermersooq efter forhandling anviste en ansøger en bolig, selvom stillingen var opslået uden mulighed for anvisning af bolig, da et væsentligt vilkår for besættelse af stillingen dermed var misvisende.

Det fandt ombudsmanden beklageligt.

Det var ombudsmandens opfattelse, at det havde været bedst stemmende med god forvaltningsskik, hvis Kommuneqarfik Sermersooq havde genopslået stillingen, da det stod klart, at kommunen ikke kunne besætte den pågældende stilling, uden samtidig at tilbyde den udvalgte ansøger en bolig.

Kommuneqarfik Sermersooq oplyste i sin udtalelse til ombudsmanden, at kommunen mente, at det er vigtigt, at den bedst kvalificerede ansøger ansættes, og at der er transparens omkring ansættelser i offentlige myndigheder.

Ombudsmanden tog på den baggrund Kommuneqarfik Sermersooqs udtalelse til efterretning, og afsluttede sin behandling af sagen.

(Udtalelse af 10. oktober 2024, j.nr. 2023-907-0003)

3.2 Yderst uheldigt sprogbrug i Kommune Kujalleqs afgørelse til borger (2024-2)

Ombudsmanden modtog i 2023 en sagsbehandlingstidsklage fra en borger. Vedlagt klagen var en kopi af Kommune Kujalleqs afgørelse om anbringelse af borgerens barn uden for hjemmet med samtykke.

På baggrund af sprogbruget, tonen og formuleringerne i kommunens afgørelse valgte ombudsmanden at iværksætte en undersøgelse af egen drift.

Ombudsmanden fandt, at sprogbruget i afgørelsen ikke var i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik, som anfører, at offentlige myndigheder skal optræde venligt og hensynsfuldt overfor borgerne i både skrift og tale. Efter ombudsmandens opfattelse var der i afgørelsen overordnet tale om en uhøflig og nedladende tone.

Dette fandt ombudsmanden yderst uheldigt.

Kommunen oplyste i sin udtalelse til ombudsmanden, at kommunen anser formuleringerne i afgørelsen som et enkeltstående tilfælde, som ikke er udtryk for kommunens intentioner om samarbejde med borgerne.

Ombudsmanden tog kommunens udtalelse til efterretning, og afsluttede sin behandling af sagen.

(Udtalelse af 30. oktober 2024, j.nr. 2023-907-0002)

3.3 Kommune Kujalleqs sagsbehandlingstid på ansøgning om førtidspension kritisabel (2024-3)

Ombudsmanden tog den 6. september 2023 imod en klage fra en borger, der klagede over Kommune Kujalleqs sagsbehandlingstid i forbindelse med hendes ansøgning om førtidspension.

Borgeren søgte den 17. december 2018, den 25. april 2019 og den 13. april 2023 om førtidspension.

Kommunen traf den 28. juni 2024 afgørelse om afslag på førtidspension.

Ombudsmanden fandt kommunens sagsbehandlingstid på mere end fem et halvt år meget kritisabel.

Ombudsmanden lagde i den forbindelse bl.a. vægt på, at kommunen i flere længere perioder ikke havde foretaget sagsbehandlingsskridt.

I forbindelse med ombudsmandens undersøgelse af sagen blev ombudsmanden opmærksom på, at kommunen ikke var i besiddelse af nogle sagsakter fra 2008 til 2016.

Kommunen oplyste overfor ombudsmanden, at en sagsbehandler på et tidspunkt under behandlingen af sagen fandt flere lægeerklæringer i et dueslag i borgerservice, som ikke var blevet journaliseret på sagen.

Ombudsmanden fandt samlet set kommunens manglende besiddelse af sagsakterne fra 2008 til 2016 og manglende rettidige journalisering kritisabel.

Ombudsmanden fandt også, at kommunen ikke havde sikret et effektivt journaliserings-system eller en god journaliseringspraksis, således at der var orden og overblik i kommunens interne sagsgange, og således at kommunen effektivt kunne identificere og fremfinde relevante sagsakter.

Ombudsmanden bemærkede i den forbindelse, at det var ombudsmandens vurdering, at kommunens journaliseringspraksis medvirkede til en forlænget sagsbehandlingstid.

Ombudsmanden vurderede endelig, at kommunen ikke havde overholdt arkivlovens regler. Ombudsmanden fandt dette beklageligt, ligesom ombudsmanden fandt det meget uheldigt, at der var opstået en situation, hvor en sag var bortkommet.

(Udtalelse af 15. november 2024, j.nr. 2023-104-0046)

3.4 Kommune Qeqertaliks sagsbehandlingstid på anmodning om aktindsigt kritisabel (2024-4)

En forening søgte på vegne af en borger den 17. august 2023 om aktindsigt i Kommune Qeqertaliks sagsakter vedrørende borgerens børn.

Foreningen rykkede den 29. august 2023 kommunen for status i sagen, og borgeren rykkede selv den 26. oktober 2024 kommunen for status i sagen.

Kommunen traf den 8. december 2023 afgørelse i sagen, men udleverede ved en fejl de forkerte sagsakter.

Foreningen klagede den 12. december 2023 til ombudsmanden over kommunens sagsbehandlingstid.

Ombudsmanden iværksatte på den baggrund en undersøgelse af sagen.

Kommunen traf den 18. april 2024 afgørelse om imødekommelse af aktindsigtsanmodningen og udleverede herefter de rette sagsakter.

Ombudsmanden fandt kommunens sagsbehandlingstid på otte måneder kritisabel.

(Udtalelse af 20. december 2024, j.nr. 2023-104-0067)

3.5 Uacceptabelt at en kommune ikke håndhævede afgørelse om anbringelse og ikke traf afgørelse om hjemgivelse, inden børnene flyttede hjem (2024-5)

Ombudsmanden modtog en klage fra en borger over, at Kommuneqarfik Sermersooq ikke havde besvaret hans henvendelse om hjemgivelse af hans to børn.

Kommunen traf den 25. november 2022 afgørelse om anbringelse af børnene uden for hjemmet med samtykke. Børnene blev anbragt den 2. december 2022. Børnene havde samvær med forældrene i julen. I forlængelse heraf blev børnene boende hos borgeren.

Borgeren anmodede den 2. februar 2023 kommunen om at få hjemgivet børnene.

Den 10. maj 2024 traf kommunen afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Ombudsmanden fandt det uacceptabelt, at kommunen ikke håndhævede afgørelsen om anbringelse, samt at kommunen ikke traf afgørelse om hjemgivelse, inden børnene flyttede hjem. Ombudsmanden fandt det uacceptabelt, at der gik over et år, før kommunen traf afgørelse om hjemgivelse af børnene.

Ombudsmanden fandt det endvidere kritisabelt, at kommunen ikke foretog en konkret og individuel vurdering for hvert af børnene i forhold til, hvorvidt kommunen burde have truffet en afgørelse om hjemgivelse med tilhørende klagevejledning over for det enkelte barn.

Ombudsmanden henstillede, at kommunen i overensstemmelse med børnestøtteleven fremadrettet sikrer, at der træffes en afgørelse om hjemgivelse, før et barn, der er anbragt uden for hjemmet, flytter hjem.

Ombudsmanden henstillede endvidere, at kommunen i overensstemmelse med børnestøtteleven fremadrettet sikrer, at kommunen i forbindelse med en afgørelse om hjem-

givelse foretager en vurdering af, om et barn bør meddeles en afgørelse med tilhørende klagevejledning.

Ombudsmanden bad kommunen om at meddele, hvad ombudsmandens henstillinger giver kommunen anledning til at foretage sig.

Da der efter ombudsmandens opfattelse blev begået fejl og forsømmelser af større betydning i sagen, gav ombudsmanden Lovudvalget i Inatsisartut og kommunalbestyrelsen meddelelse om udtalelsen i henhold til ombudsmandslovens § 23.

(Udtalelse af 20. december 2024, j.nr. 2023-145-0003)

Ombudsmanden behandler hvert år en lang række sager, som ikke bliver offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside. I dette afsnit omtales en række ikke offentliggjorte sager, som ombudsmanden har behandlet i 2024.

4.1 Håndtering af økonomiske midler for voksne personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse

Ombudsmanden gennemførte i maj 2023 en inspektion af døgntilbuddet Palleg i Paa-miut. I forbindelse med inspektionen blev inspektionsholdet opmærksomt på, at døgn-tilbuddet administrerede økonomien for de beboere, som ikke selv kunne administrere deres økonomi. Døgntilbuddet oplyste, at der ikke var lavet skriftlige aftaler med beboerne herom. Der var ingen af beboerne, hvor hjemkommunen havde truffet afgørelse om administration af beboerens økonomi.

Der var efter ombudsmandens opfattelse tale om, at nogle af beboerne kunne have brug for hjælp og støtte i forhold til brugen af deres penge, herunder til forsvarlig opbevaring af hævekort og kontanter. Det var endvidere ombudsmandens vurdering, at døgntilbud-det ikke begrænsede beboerne i forhold til brug af deres penge, og at døgntilbuddet op-bevarede materiale vedrørende beboernes økonomi forsvarligt.

Det var ombudsmandens vurdering, at personalet på døgntilbud og andre boformer, her- under ældreinstitutioner, hvor der bor voksne personer med fysisk eller psykisk funkti- onsnedsættelse, og som ikke har værger, kunne have brug for retningslinjer om håndte- ring af beboernes økonomiske midler. Dette bl.a. af hensyn til at undgå, at beboere ud- sættes for tab eller misbrug af deres økonomiske midler, og at personalet er klar over, hvad de kan hjælpe og støtte beboeren med.

Ombudsmanden valgte derfor at udskille forholdet til særskilt behandling. Ved brev af 15. maj 2024 orienterede ombudsmanden Departementet for Børn og Unge om beho- vet for udarbejdelse af retningslinjer om håndtering af beboernes økonomiske midler.

Ombudsmanden bemærkede endvidere, at retningslinjer om håndtering af økonomiske midler for voksne personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse med fordel også kunne omfatte andre forhold, som eksempelvis aftaler med beboeren om opbeva- ring af værdier samt forhold til pengeinstitutter, netbank og MitID.

Departementet for Børn og Unge kvitterede efterfølgende for modtagelse af ombudsmandens orienteringsbrev af 15. maj 2024.

Ombudsmanden afsluttede herefter behandlingen af sagen.

(J.nr. 2024-419-0001)

4.2 Ombudsmanden behandlede en klage fra et barn

I 2024 modtog ombudsmandsinstitutionen sin første klage fra et barn.

Barnet var anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie. Kommunen havde truffet afgørelse om, at barnet skulle flytte fra sin plejefamilie til en anden plejefamilie, men barnet ønskede ikke at flytte.

Ombudsmanden undersøgte sagen. Det var ombudsmandens forståelse, at barnet havde haft en samtale med en sagsbehandler ved kommunen, hvor barnet gav udtryk for, at barnet ikke ønskede at flytte fra sin plejefamilie.

Plejeforældrene havde hjulpet barnet med at klage over afgørelsen til ombudsmanden og til Det Sociale Ankenævn. Det var dog ombudsmandens forståelse, at kommunens sagsbehandler ikke havde oplyst barnet om muligheden for at klage til Det Sociale Ankenævn over kommunens afgørelse.

Ombudsmanden oversendte derfor sagen til Det Sociale Ankenævn. Ombudsmanden anmodede i den forbindelse ankenævnet om at tage stilling til, om klagen skulle have opsættende virkning, således at barnet kunne blive hos plejefamilie, mens Det Sociale Ankenævn behandlede klagen.

Ombudsmanden afsluttede herefter sagen.

(J.nr. 2024-142-0006)

4.3 Manglende samarbejde forlængede sagsbehandlings-tiden

Ombudsmanden modtog i august 2023 en klage vedrørende en kommunes sagsbehandlingstid på en ansøgning om førtidspension.

Borgeren havde søgt om førtidspension i 2017, men kommunen havde fortsat ikke truffet en afgørelse i sagen.

Ombudsmanden iværksatte en undersøgelse af sagen, og indhentede sagens akter og en udtalelse fra kommunen.

Efter en gennemgang af den samlede sag besluttede ombudsmanden ikke at fortsætte undersøgelsen af sagen, fordi det var ombudsmandens vurdering, at borgeren havde udvist et betydeligt medansvar for den langstrakte sagsbehandlingstid.

Ombudsmanden lagde i den forbindelse vægt på, at borgeren var udeblevet fra flere møder med kommunen, havde nægtet at give sit samtykke til indhentelse af helbredsoplysninger, ikke ønskede at deltage i et afklaringsforløb og nægtede at udfylde en ressourceprofil.

Det var samlet set ombudsmandens vurdering, at kommunen ikke i væsentligt omfang kunne have forkortet sagsbehandlingstiden uden en ændret tilgang fra borgerens side til samarbejdet med kommunen.

Ombudsmanden afsluttede på den baggrund sagen.

(J.nr. 2023-104-0035)

4.4 Anmodning om aktindsigt skal afgøres af den myndighed, der har afgørelseskompetencen i sagen

En borger klagede i 2024 til ombudsmanden over Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggenders sagsbehandling vedrørende udbetaling af pension i henhold til Nordisk Konvention om Social Sikring, herunder blandt andet sagsbehandlingstiden og manglende fremsendelse af efterspurgte dokumenter.

Ombudsmanden forstod det blandt andet således, at departementet ikke havde behandlet borgerens anmodning om fremsendelse af lønsedler og beregningsgrundlag for

den udbetalte pension, hvilket efter ombudsmandens opfattelse måtte forstås som en anmodning om aktindsigt i den underliggende pensionssag.

Ombudsmanden oversendte indledningsvist sagen til behandling ved departementet. Departementet meddelte efterfølgende ombudsmanden, at departementet havde opfyldt vejledningspligten ved at henvise borgeren til at rette henvendelse til lønadministrationen, der forestår lønudbetalingerne og håndtering af lønsedler.

Ombudsmanden var ikke enig med departementet i denne retsopfattelse. Ombudsmandens anførte i den anledning, at det fulgte af sagsbehandlingslovens § 16, at afgørelsen om imødekommelse af aktindsigt afgøres af den myndighed, der i øvrigt har afgørelseskompetence i den pågældende sag.

Det var ombudsmandens forståelse, at departementet havde afgørelseskompetencen i sagen. Dette skyldes, at departementet efter pensionslovgivningen afgjorde, om borgeren var berettiget til at modtage pension i henhold til Nordisk Konvention om Social Sikring og beløbets størrelse.

Det var således ombudsmandens opfattelse, at anmodningen om aktindsigt skulle behandles og afgøres af departementet.

Ombudsmanden anførte derudover, at det forhold, at Økonomi- og Personalestyrelsen forestår udbetaling og generering af lønsedler ikke kan føre til, at en borger skal rette henvendelse til en anden myndighed, end den bevilgende myndighed.

Ombudsmanden anførte endelig, at såfremt Økonomi- og Personalestyrelsen ligger inde med oplysninger af relevans for departementets afgørelse, må departementet indhente disse fra Økonomi- og Personalestyrelsen.

Ombudsmanden foretog sig herefter ikke yderligere i sagen.

(J.nr. 2024-304-0003)

4.5 Tilbagekaldelse af ophævelse af plejetilladelse

Ombudsmanden modtog i 2024 en klage fra et par, som havde to børn i familiepleje. Parret klagede til ombudsmanden, da Qeqqata Kommunia havde tilbagekaldt parrets plejefamilietilladelse, hvorved plejebørnene ikke længere kunne være ved parret.

Af kommunens brev om ophævelse af plejetilladelse fremgik det blandt andet, at det

var kommunens opfattelse, at plejeforældrene havde brudt deres tavshedspligt. Kommunen politianmeldte plejeforældrene for overtrædelse af tavshedspligten. Efterfølgende standsede politiet efterforskningen, da der ikke var rimeligt grundlag for at formode, at der var begået et kriminelt forhold.

Parret klagede over tilbagekaldelse af plejefamilietilladelsen, ligesom parret var utilfredse med at være blevet anmeldt til politiet. Parret ønskede, at plejebørnene skulle forblive hos dem. Derudover klagede parret over, at de ikke var blevet partshørt forud for, at plejefamilietilladelsen blev tilbagekaldt.

Ombudsmanden anmodede herefter kommunen om en redegørelse i sagen, ligesom ombudsmanden anmodede om at modtage en række sagsakter af betydning for kommunens ophævelse af plejetilladelsen. Parret tilkendegav derudover overfor kommunen, at parret ønskede ophævelsen af plejetilladelsen tilbagekaldt.

Kommunalbestyrelsen i Qeqqata Kommunia behandlede efterfølgende parrets ansøgning om tilbagekaldelse af ophævelse af plejetilladelsen. Kommunalbestyrelsen besluttede, at parret fortsat skulle have en plejetilladelse, og at plejebørnene kunne forblive hos parret. Samtidig beklagede kommunen sagsbehandlingsmæssige fejl i forbindelse med ophævelse af plejetilladelsen.

På baggrund heraf foretog ombudsmanden sig ikke yderligere i sagen.

(J.nr. 2024-142-0004)

4.6 Retten til oversættelse af dokumenter udleveret i forbindelse med aktindsigt

Ombudsmanden modtog i 2024 en klage fra en borger, der havde søgt en kommune om aktindsigt i en konkret sags dokumenter. Kommunen imødekom denne aktindsigtsansøgning, idet kommunen meddelte borgeren fuld aktindsigt og udleverede alle relevante dokumenter til borgeren.

Blandt det materiale, som borgeren modtog aktindsigt i, var både dokumenter på dansk og på grønlandsk.

Borgeren var udelukkede dansktalende, hvorfor borgeren ikke uden yderligere tiltag kunne gøre sig bekendt med indholdet af de grønlandsksprogede dokumenter. Kommunen afviste at oversætte de grønlandske dokumenter til dansk.

Efter en gennemgang af henvendelsen vurderede ombudsmanden, at der ikke var grundlag for at kritisere kommunen for at udlevere sagsakterne på grønlandsk uden en vedlagt oversættelse. Ombudsmanden lagde i den forbindelse vægt på, at kommunen som led i behandlingen af en anmodning om aktindsigt ikke var forpligtet til at udarbejde dokumenter, herunder oversættelse af dokumenter, som kommunen ikke allerede var i besiddelse af.

Ombudsmanden afsluttede herefter sagen.

(J. nr. 2024-239-0003)

MEDDELELSER EFTER OMBUDSMANDSLOVENS § 11

Efter § 11 i ombudsmandsloven skal ombudsmanden give Inatsisartut og Naalakkersuisut meddelelse, hvis ombudsmanden bliver opmærksom på mangler ved gældende love vedtaget af Inatsisartut, gældende landstingslove, landstingsforordninger eller administrative bestemmelser. Tilsvarende skal ombudsmanden give kommunalbestyrelsen meddelelse med hensyn til mangler ved kommunale bestemmelser.

Efter denne bestemmelse gav ombudsmanden i 2024 følgende meddelelser:

Retspsykiatriske patienter

Den 22. marts 2024 gav ombudsmanden meddelelse til Lovudvalget i Inatsisartut og til Naalakkersuisut om, at ombudsmanden fandt det stærkt bekymrende, at der ikke inden for en relativ kort tidsperiode kunne findes en egnet institution – enten i Grønland eller i Danmark – til en grønlandsk retspsykiatrisk borger.

Den bagvedliggende problemstilling udsprang af en bekymringsskrivelse, som ombudsmanden modtog via Folketingets Ombudsmand fra en psykiatrisk afdeling på et dansk hospital.

I den konkrete sag blev en borger anbragt i Danmark på baggrund af en behandlingsdom afsagt af en grønlandsk domstol. Borgeren blev anbragt i et botilbud i Danmark, idet der ikke kunne findes et egnet botilbud i Grønland. På grund af borgerens konkrete sygdomsforløb blev borgeren flere gange indlagt på en psykiatrisk afdeling. Mens borgeren var indlagt opsigte botilbuddet i Danmark samarbejdet med borgerens hjemkommune i Grønland.

Herefter fortsatte borgere med at være indlagt på den psykiatriske afdeling i Danmark. Borgeren havde – på tidspunktet for ombudsmandens meddelelse efter § 11 – været indlagt som færdigbehandlet patient på den psykiatriske afdeling i mere end to år, fordi Socialstyrelsen og borgerens hjemkommunen ikke kunne finde en egnet institution til borgeren.

Borgerens hjemkommune i Grønland havde været i kontakt med flere institutioner og kommuner i Danmark, men ingen dansk kommune ønskede at blive modtagelseskommune for borgeren.

Lovudvalget i Inatsisartut oplyste overfor ombudsmanden, at lovudvalget på baggrund af ombudsmandens meddelelse rettede henvendelse til medlemmerne af Naalakker-

suisut for de involverede ressortområder. Lovudvalget videreformidlede desuden besvarelsen fra Naalakkersuisut på Lovudvalgets henvendelse til ombudsmanden.

Det var på baggrund af besvarelsen fra Naalakkersuisut ombudsmandens forståelse, at Naalakkersuisut fandt det bekymrende, at danske kommuner, hvori egnede institutioner er beliggende, havde afvist at være modtagelseskommune for en grønlandsk retspsykiatrisk borger.

Det var endvidere ombudsmandens forståelse, at Naalakkersuisut aktuelt var i dialog med de danske myndigheder om regelgrundlaget, herunder efterlevelsen af den lovbestemte modtagelsespligt for de danske regioner og kommuner.

Ombudsmanden afsluttede på den baggrund sagen. Ombudsmanden anmodede samtidig om at blive orienteret, når Naalakkersuisut fandt en afklaring af problemstillingen med de involverede danske myndigheder.

Det Sociale Ankenævns kompetence

Den 14. august 2024 gav ombudsmanden meddelelse til Lovudvalget i Inatsisartut og til Naalakkersuisut om, at ombudsmanden fandt det bekymrende, at Det Sociale Ankenævn afviste at behandle klager over tildeling, afslag og tilbagekaldelse af en plejefamilietilladelse eller en plejetilladelse.

Ombudsmanden gav udtryk for, at det er retssikkerhedsmæssigt bekymrende, at plejefamilier ikke har mulighed for at klage over tildeling, afslag og tilbagekaldelse af en plejefamilietilladelse eller en plejetilladelse.

Ombudsmanden fandt det endvidere retssikkerhedsmæssigt bekymrende, at plejefamilier ikke havde mulighed for at klage til Det Sociale Ankenævn over kommunernes afgørelse om regulering af plejevederlagets størrelse.

Ombudsmanden anmodede Lovudvalget i Inatsisartut om at melde tilbage, hvad sagen gav udvalget anledning til at foretage sig.

Ved brev af 9. december 2024 til ombudsmanden og Lovudvalget i Inatsisartut meddelte Departementet for Børn og Unge, at ombudsmandens meddelelse gav anledning til revurdering af gældende lovgivning.

Departementet oplyste, at det var departementets vurdering, at der i en kommende ændring af den gældende lovgivning skal tydeliggøres, hvilke forhold i plejefamiliesager og plejesager, der kan påklages til Det Sociale Ankenævn.

Departementet oplyste ligeledes, at der i forbindelse med lovændring skal udarbejdes en ny bekendtgørelse om plejefamilier.

Departementet oplyste endelig, at en ændring af børnestøtteloven forventes fremlagt på Inatsisartuts efterårssamling 2025 eller til forårssamlingen i 2026.

Ombudsmanden tog departementets bemærkninger til efterretning og foretog herefter ikke yderligere.

Problemstillingen er nærmere beskrevet i artikel 2.3 i denne beretning.

Borgere i Sisimiut havde i september mulighed for at tale med ombudsmandens medarbejdere.

Generelt om inspektioner

Formålet med ombudsmandens inspektioner er at undersøge, om de enkelte institutioner tager sig godt af beboerne og overholder de regler, der gælder for den enkelte institution. Under inspektionerne ser inspektionsholdet også på lokaler og indretning generelt. Inspektionsholdet har samtaler med både ledelse, medarbejdere, beboere og pårørende til beboere.

Almindeligvis bliver institutionerne varslet skriftligt i god tid forud for en inspektion, men ombudsmanden kan også gennemføre uanmeldte inspektioner.

Inspektionerne gennemføres af et inspektionshold fra ombudsmanden. Ombudsmanden inviterer Børnetalsmanden, Handicaptalsmanden og Ældretalsmanden til at deltage i de inspektioner, hvor ombudsmanden skønner, at det er relevant.

Efter en inspektion udarbejder ombudsmanden en rapport. Heri beskrives, hvilke problemstillinger inspektionsholdet blev opmærksom på under besøget. Endvidere fremgår ombudsmandens anbefalinger til den enkelte institution af inspektionsrapporten.

Derudover kan en inspektion give anledning til, at ombudsmanden henvender sig til selvstyrets myndigheder eller til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen ligger.

Oversigt over inspektioner i 2024

Nedenfor følger en oversigt over årets inspektioner efterfulgt af en kort omtale af hver inspektion. Inspektionsrapporterne kan læses i deres helhed på ombudsmandens hjemmeside www.ombudsmand.gl.

Dato	Institution	Institu- tionstype	Eksterne deltagere	Antal sam- taler med beboere/ patienter	Antal sam- taler med medarbej- dere	Antal sam- taler med pårørende
6. og 7. juni 2024	Alderdoms- hjemmet i Upernavik	Inspekti- on af alder- domshjem		8	6	2
11. og 12 september 2024	Angerlarsi- maffik Isik- kivik	OPCAT-in- spektion af sikret afdeling på Anger- larsimaffik Isikkivik	DIGNITY og Institut for Menneske- rettigheder	1	2	
11. og 12 september 2024	Angerlarsi- maffik Isik- kivik	Inspektion af ikke-sik- ret afdeling på Anger- larsimaffik Isikkivik	DIGNITY og Institut for Menneske- rettigheder	2	5	2

Alderdomshjemmet i Upernavik

Den 6. og 7. juni 2024 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af alderdomshjemmet i Upernavik.

Den 14. november 2024 sendte ombudsmanden et foreløbigt udkast af inspektionsrapporten i høring hos alderdomshjemmet i Upernavik og Avannaata Kommunua.

Ombudsmanden havde ved årets udgang ikke modtaget Avannaata Kommunias bemærkninger til udkastet. Den endelige udgave af rapporten vil derfor først foreligge i 2025.

Angerlarsimaffik Isikkivik i Sisimiut

Den 11. og 12. september 2024 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en varslet inspektion af Angerlarsimaffik Isikkivik i Sisimiut.

Et udkast til rapport fra inspektionen var ikke sendt i høring inden årets udgang, og rapporten vil derfor først foreligge i 2025.

Angerlarsimaffik Palleq i Paamiut (Besøgt i 2023)

Den 11. og 12. maj 2023 gennemførte et inspektionshold fra ombudsmanden en inspektion af døgntilbuddet Angerlarsimaffik Palleq i Paamiut. Palleq er et døgntilbud for voksne psykisk udviklingshæmmede personer med behov for tæt hjælp og støtte. Inspektionen fandt sted som led i ombudsmandens generelle virksomhed og således ikke på baggrund af en konkret klage over døgntilbuddet.

Ombudsmanden har overordnet indtryk af, at beboerne virker trygge ved personalet og er glade for at bo på Palleq, samt at personalet er opmærksomt på beboernes behov. Beboernes værelser er personligt indrettede og opholds- og spisestue er hyggeligt og hjemligt indrettet. Ombudsmanden har endvidere fået indtryk af, at de fleste beboere deltager i Palleqs eget værested, og at beboerne kommer på ture ud i naturen og deltager i forskellige aktiviteter i byen.

I rapporten omtaler ombudsmanden dog også forhold, der giver anledning til bemærkninger. I rapporten kritiserer ombudsmanden, at Palleq ikke har været tilstrækkelig opmærksom på magtanvendelseslovens bestemmelser om instruktion af medarbejderne om magtanvendelseslovens indhold inden for det relevante område, samt medarbejdernes pligt til at skrive under på, at de har fået instruktion herom. Ombudsmanden kritiserede endvidere, at Palleq ikke havde givet opholds- og hjemkommunerne oplysning om de magtanvendelser, som Palleq havde givet oplysning om til Socialstyrelsen.

Ombudsmanden fremkom derudover med bemærkninger til blandt andet, at Palleq ikke var i besiddelse af udviklingsplaner for alle beboerne, at beboerne ikke var informeret om deres ret til at ryge på eget værelse, samt til at Palleq ikke havde gældende husregler tilgængelige for beboerne.

Endelig har ombudsmanden valgt at udskille to forhold til særskilte sager. Den ene sag vedrører en beboer, som efter det oplyste er uden for målgruppen, og som siden 2018 skulle være placeret et andet sted, men som endnu ikke er flyttet. Den anden sag vedrører det forhold, at personalet på døgntilbud og andre boformer, hvor der bor voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og ikke har værger, efter ombudsmandens opfattelse kan have brug for retningslinjer om håndtering af en beboers midler.

Departementet for Børn og Unge fremkom med samlede bemærkninger fra Angerlarsimaffik Palleq og Socialstyrelsen til en foreløbig udgave af rapporten. Ombudsmanden afsluttede herefter inspektionen af Angerlarsimaffik Palleq.

BESØG OG REJSER

Møde med anklagemyndigheden

Den 16. februar 2024 besøgte medarbejdere ved anklagemyndigheden ombudsmanden. Anklagemyndighedens medarbejdere havde som led i en ekskursion ønsket at høre nærmere om ombudsmandens arbejde.

Møder med borgmestre og kommunaldirektører

I foråret 2024 afholdt ombudsmanden særskilte telefonmøder med de fem borgmestre og kommunaldirektører. Møderne blev afviklet for at skabe de bedste mulige vilkår for et fremtidigt samarbejde. Ombudsmanden præsenterede embedet og beskrev de typiske sager og almindeligt forekommende udfordringer ved ombudsmandsinstitutionen. På den baggrund blev et centralt forankret samarbejde mellem kommunen og ombudsmandsinstitutionen drøftet.

Inspektion af alderdomshjemmet i Upernavik

Den 6. og 7. juni 2024 gennemførte et inspektionshold en varslet inspektion af alderdomshjemmet i Upernavik.

Informationskampagne i Upernavik

Den 9. juni 2024 havde borgerne i Upernavik mulighed for at tale med medarbejdere fra Ombudsmanden for Inatsisartut.

Møde med undervisningsforlaget Ilinnusiorfik

Den 28. juni 2024 besøgte medarbejdere ved undervisningsforlaget Ilinnusiorfik ombudsmanden. Undervisningsforlaget Ilinnusiorfiks medarbejdere havde som led i en ekskursion ønsket at se ombudsmandsinstitutionens historiske lokaler.

Møde med kredsretten i Nuuk

Den 9. august 2024 besøgte medarbejdere ved kredsretten i Nuuk ombudsmanden. Kredsrettens medarbejdere havde som led i en ekskursion ønsket at høre nærmere om ombudsmandens arbejde.

Nordisk ombudsmandsmøde

Ombudsmanden og en medarbejder deltog den 21.-23. august 2024 i nordisk ombudsmandsmøde, som blev afholdt i Norge. Nordisk ombudsmandsmøde afvikles på skift mellem de nordiske ombudsmænd.

Karriedag med Ilisimatusarfik

Den 6. september 2024 deltog to af ombudsmandens medarbejdere i en karriedag for jurastuderende på Ilisimatusarfik.

Inspektion af Angerlarsimaffik Isikkivik i Sisimiut

Den 11. og 12. september 2024 gennemførte et inspektionshold en varslet OPCAT-inspektion af Angerlarsimaffik Isikkivik i Sisimiut. Inspektionen blev foretaget som led i varetagelsen af opgaven som den nationale forebyggende mekanisme i henhold til OPCAT-protokollen. Inspektionen blev gennemført i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur.

Informationskampagne i Sisimiut

Den 12. september 2024 havde borgerne i Sisimiut mulighed for at tale med medarbejdere fra Ombudsmanden for Inatsisartut.

Møde med studerende ved Ilisimatusarfik

Den 23. september 2024 besøgte studerende ved Ilisimatusarfik ombudsmanden. De studerende ved Ilisimatusarfik havde som led i en ekskursion ønsket at se ombudsmandsinstitutionens historiske lokaler.

Møde med Lovudvalget i Inatsisartut

Den 11. oktober 2024 afholdt ombudsmanden et møde med Lovudvalget i Inatsisartut, hvor udvalget blev orienteret om de emner, som var omtalt i beretningen for 2023, ligesom nogle aktuelle problemstillinger og udfordringer på det forvaltningsretlige område blev drøftet.

Møde med jurastuderende ved Ilisimatusarfik

Den 19. november 2024 besøgte jurastuderende ved Ilisimatusarfik ombudsmanden. De studerende ved Ilisimatusarfik havde som led i en ekskursion ønsket at høre nærmere om ombudsmandens arbejde.

PERSONALE

Rasmus Jensen fratrådte sin stilling som fuldmægtig ved udgangen af januar måned 2024.

Luna Hansen tiltrådte pr. 1. februar 2024 sin stilling som fuldmægtig. Luna Hansen er juridisk kandidat fra Københavns Universitet.

Pipaluk Nielsen Karlsen fratrådte sin stilling som tolk ved udgangen af marts måned 2024.

Maliina L. Hansen fratrådte sin stilling som specialkonsulent ved udgangen af august måned 2024.

Kim Blokbo fratrådte sin stilling som retschef ved udgangen af december måned 2024.

Monica Schnügger fratrådte sin stilling som specialkonsulent ved udgangen af december måned 2024.

Stillingen som retschef og fire stillinger som sagsbehandlere var slået op i efteråret og er blevet besat fra starten af 2025.

Embedet havde ved årets udgang følgende medarbejdere:

Cheftolk Karoline Lyberth

Specialkonsulent Henrik Bach

Specialkonsulent Lili Rasmussen

Fuldmægtig Luna Hansen

Tolk Hanne Heilmann

Kontorfuldmægtig Alice Møller

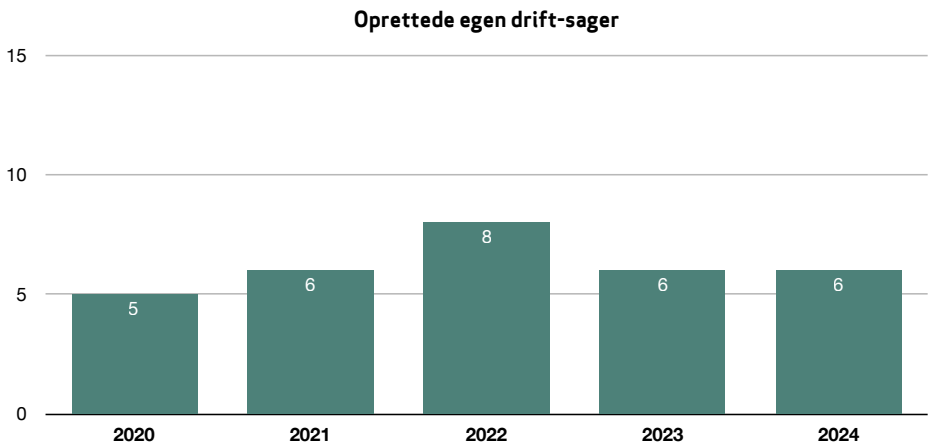
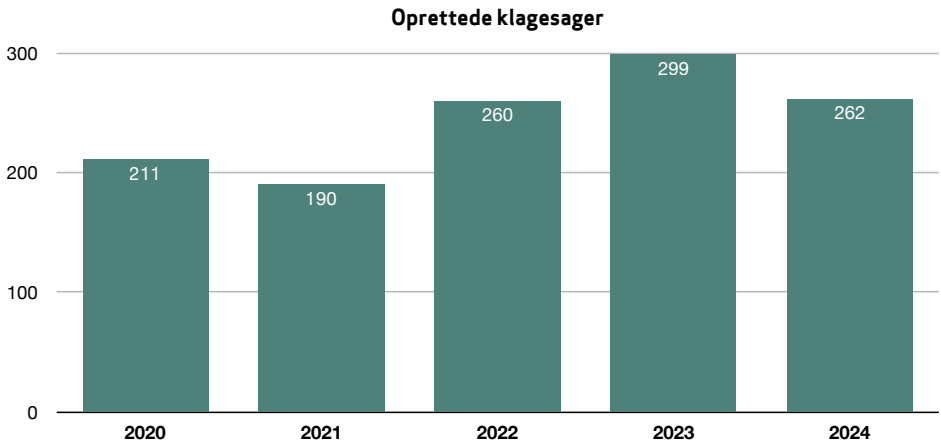

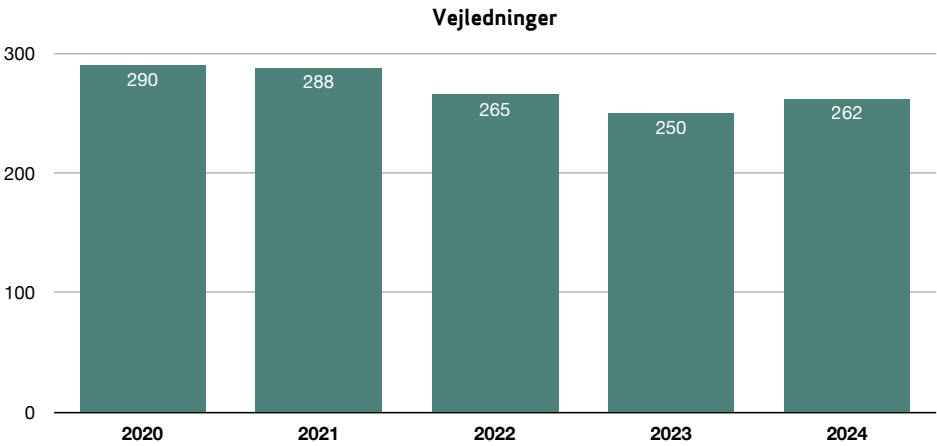
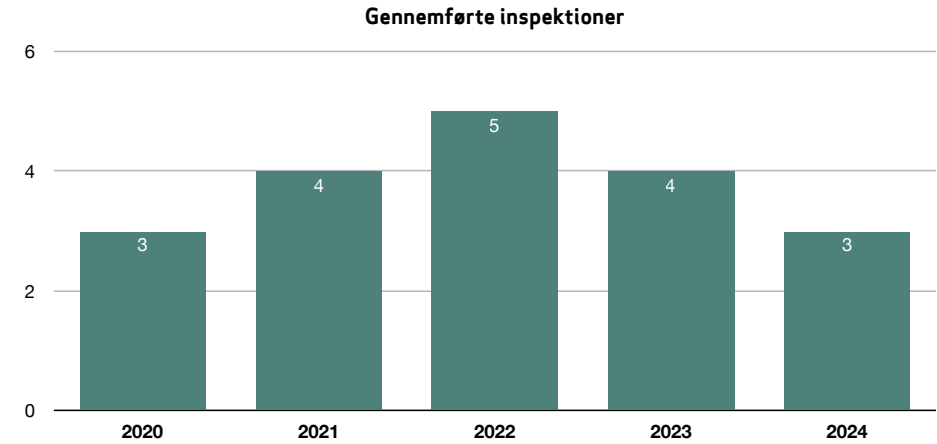
Dette kapitel indeholder hovedtallene for ombudsmandens sagsbehandling i 2024. Til sammenligning fremgår tal fra de fire forudgående år.

NYE SAGER I 2024

Oprettede klagesager	262
Oprettede egen drift-sager	6
Total	268

Gennemførte inspektioner	3
Vejledninger	262

AFSLUTTEDE SAGER I 2024

De følgende opgørelser er baseret på de sager, som blev afsluttet i 2024. Opgørelserne vedrører således afsluttede sager, som kan være modtaget i både 2024 og i de forudgående beretningsår.

Sådan endte sagerne:

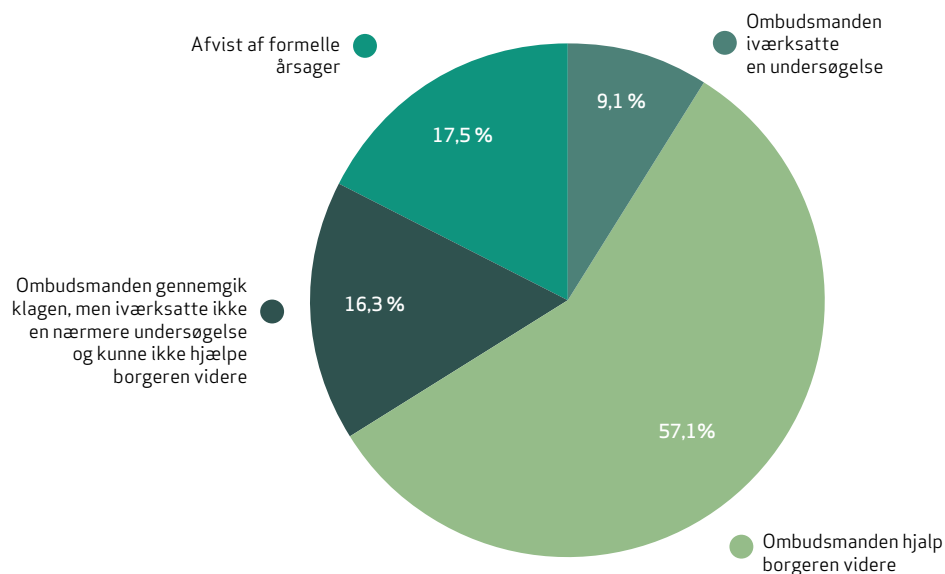
Ombudsmanden iværksatte en undersøgelse	
Kritik, henstillinger mv.	5
Ikke kritik, henstillinger mv., herunder pga. myndighedens genoptagelse	18

Ombudsmanden hjalp borgeren videre	144

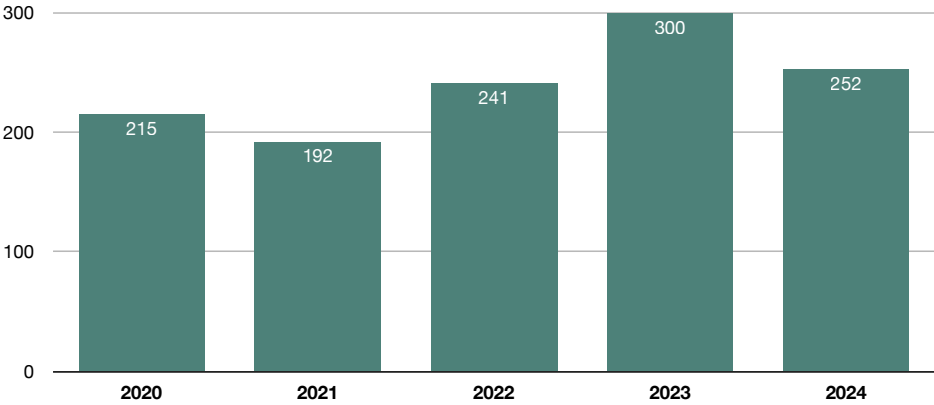
Ombudsmanden gennemgik klagen, men iværksatte ikke en nærmere undersøgelse og kunne ikke hjælpe borgeren videre	41

Afvist af formelle årsager	
Klagen var indgivet for sent	5
Andre klagemuligheder var ikke udnyttet, og ombudsmanden kunne ikke hjælpe borgeren videre	6
Klagen angik lnatsisartut, domstolene, rigsmyndigheder eller andre, som ikke er omfattet af ombudsmandens kompetence	23
Klagen blev tilbagekaldt eller klager reagerede ikke på ombudsmandens henvendelser	9
Ombudsmanden erklærede sig inhabil	1
Anonyme klager	-

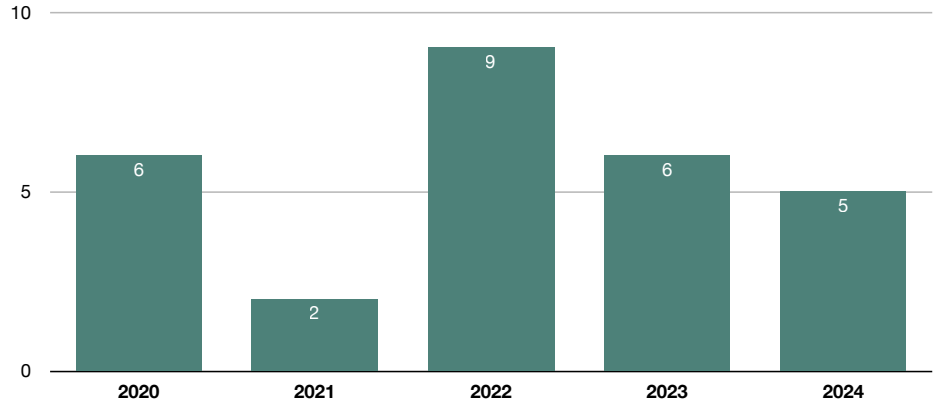
Afsluttede sager i alt	252
Heraf egen drift-sager	5

Afsluttede klagesager

Afsluttede egen drift-sager

Hvad dækker betegnelserne over?

Ombudsmanden iværksatte en undersøgelse

Denne kategori omfatter sager, hvor ombudsmanden har foretaget undersøgelser og f.eks. indhentet akter og/eller en udtalelse fra den myndighed, som klagen vedrører.

Ombudsmanden hjalp borgeren videre

Denne kategori omfatter sager, som ombudsmanden har behandlet på en anden måde end ved at iværksætte en undersøgelse. Det er sager, som ombudsmanden finder rigtigst i første omgang at oversende til den relevante myndighed til videre behandling. Det omfatter eksempelvis sager, der ikke er færdigbehandlet af myndigheden og sager, hvor myndigheden ikke har haft lejlighed til at forholde sig til (alle) klagerens argumenter. Kategorien omfatter også sager med rekursadgang, og hvor ombudsmanden oversender sagen til rekursmyndigheden.

Ombudsmanden gennemgik klagen, men iværksatte ikke en nærmere undersøgelse og kunne ikke hjælpe borgeren videre

Denne kategori omfatter sager, som ikke giver anledning til at iværksætte en undersøgelse eller behandle på anden måde. Det er f.eks. sager, hvori det er klart, at der indgår en bevisvurdering, sager vedrørende forvaltningens rent privatretlige virksomhed, bagatelsager, sager med et politisk formål eller sager, hvor det allerede ud fra klagen kan konstateres, at der ikke er udsigt til kritik eller til at kunne hjælpe borgeren til en bedre retsstilling.

Nedenstående opgørelse viser, hvem der blev klaget over, og hvordan sagerne endte hos ombudsmanden.

Hvem blev der klaget over ¹	Undersøgelser		Ombudsmanden hjalp borgeren videre	Ombudsmanden gennemgik klagen, men iværksatte ikke en nærmere undersøgelse og kunne ikke hjælpe borgeren videre	Afvist af formelle årsager
	Kritik mv.	Ikke kritik mv.			
En eller flere kommuner ²	5	12	108	27	16
Departementet for Finanser og Skatter			1		
Departementet for Fiskeri og Fangst		1	6	2	
Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling		1	3		
Departement for Sundhed				1	
Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke			1	1	
Formandens Departement			1		
Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø			1		
Departement for Børn og Unge				3	
Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender			3		
Andre myndigheder mv., der er omfattet af ombudsmandens kompetence		1	3	3	3
Det Sociale Ankenævn		3		1	
INI A/S					12

¹ Tabellerne med hvem der blev klaget over er inddelt efter de departementer, der eksisterede ved årets udgang. Afsluttede sager vedrørende myndigheder, der er flyttet til et andet ressortområde eller nedlagt, er placeret under det departement, hvor kompetencen lå ved årets udgang.

² Der er foretaget en samlet optælling af alle sager vedrørende de forskellige kommuner. Dette skyldes hensynet til klagers mulighed for at forblive anonym.

Kollegieadministrationens Fælleskontor			1		
Landslægeembedet			1		
Skattestyrelsen			8	1	
Socialstyrelsen			1		1
Økonomi og Personalestyrelsen			1		
Sundhedsvæsenet, herunder grønlandske hospitaler mv.			5		1
Uklart, hvilken myndighed der blev klaget over				1	
Myndigheder mv., der ikke er omfattet af ombudsmandens kompetence				1	10

HVAD HANDLEDE SAGERNE OM?

Nedenstående opgørelse viser sagernes fordeling på, hvem der blev klaget over, og hvad sagerne handlede om.

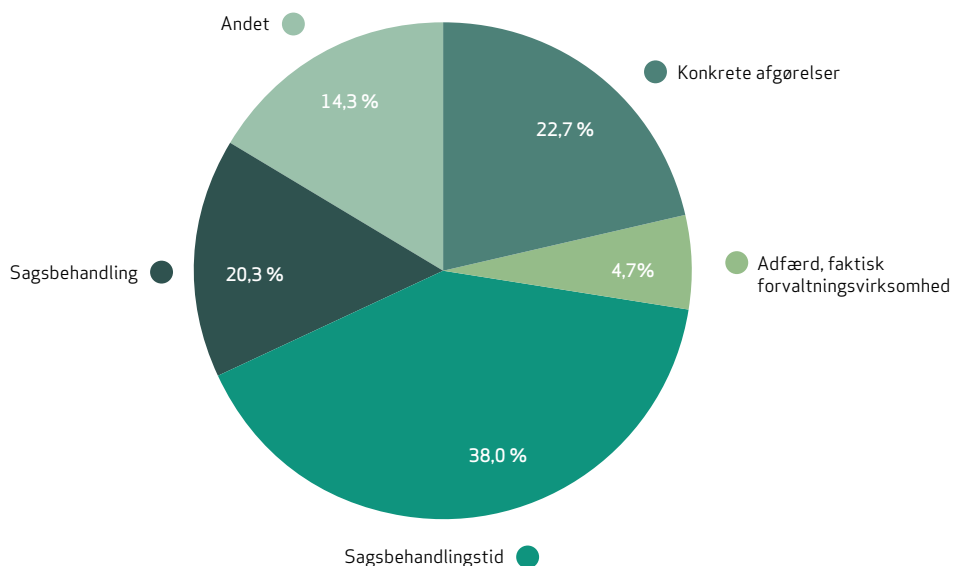
Hvem blev der klaget over	Konkrete afgørelser	Adfærd, faktisk forvaltningsvirksomhed	Sagsbehandlingstid	Sagsbehandling	Andet
Avannaata Kommunia	2	1	25	8	2
Kommune Kujalleq	6	5	12	1	2
Kommuneqarfik Sermersooq	8	2	25	4	12
Kommune Qeqertalik	8		19	4	1
Qeqqata Kommunia	6		7	4	4
Departementet for Finanser og Skatter		1			
Departementet for Fiskeri og Fangst	4		1	4	
Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling	2		1	1	
Departement for Sundhed	1				
Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	1		1		
Formandens Departement			1		

Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø					1
Departement for Børn og Unge	2				1
Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender			2	1	
Andre myndigheder mv., der er omfattet af ombudsmandens kompetence	5		2	2	1
Det Sociale Ankenævn	3			1	
INI A/S			1	1	10
Kollegieadministrationens Fælleskontor	1				
Landslægeembedet			1		
Skattestyrelsen	3	1	1	4	
Socialstyrelsen			2		
Økonomi og Personalestyrelsen			1		
Sundhedsvæsenet, herunder grønlandske hospitaler mv.	1	3		2	
Uklart, hvilken myndighed der blev klaget over				1	
Myndigheder mv., der ikke er omfattet af ombudsmandens kompetence	1	2		1	7

I ALT:

Konkrete afgørelser	54
Adfærd, faktisk forvaltningsvirksomhed	15
Sagsbehandlingstid	102
Sagsbehandling	39
Andet	41

Hvad handlede sagerne om

Fejl eller forsømmelser af større betydning

Hvis ombudsmandens undersøgelse af en sag viser, at der i den offentlige forvaltning må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal ombudsmanden give meddelelse om sagen til Lovudvalget i Inatsisartut og samtidig enten til Naalakkersuisut eller kommunalbestyrelsen. Det fremgår af § 23 i ombudsmandsloven.

I 2024 afgav ombudsmanden 2 meddelelser efter § 23 i ombudsmandsloven.

De 2 meddelelser vedrørte følgende myndigheder:

- Kommuneqarfik Sermersooq (hjemgivelse af anbragte børn, se afsnit 3.5)
- Kommune Qeqertalik (sagsbehandlingstid for besvarelse af ombudsmandens henvendelse)

Sætteombudsmandssager

Hvis der i en sag foreligger omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om ombudsmandens upartiskhed, skal ombudsmanden erklære sig inhabil. Det fremgår af § 5, stk. 2, i ombudsmandsloven.

Ombudsmanden har i 2024 ikke behandlet sager, hvori ombudsmanden har erklæret sig inhabil.

Sætteombudsmanden, som i beretningsåret 2024 var Folketingets Ombudsmand, afsluttede 1 sag i 2024, der var overdraget i 2023.